

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2020

Tereza Bžochová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Mediální obraz islámu v českých médiích v roce 2015

Bakalářská práce

Autor práce: Tereza Bžochová

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 4.5.2021

Tereza Bžochová

Poděkování

Touto formou bych ráda poděkovala panu doc. PhDr. Janu Haladovi, Csc. za věnovaný čas, trpělivost, cenné rady a připomínky během vypracování bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se bude zabývat mediálním obrazem islámu v roce 2015. Výzkum budu provádět metodou analýzy a deskripce publikovaného obsahu čtyř významných českých periodik. Předmětem mého výzkumu je deník Právo, Hospodářské noviny, Lidové noviny a Mladá fronta DNES. Ve své bakalářské práci nejprve stručně představím dějiny islámu, jeho šíření v Evropě a následně i náboženství jako takové. Po definici pojmů jako je pojem „islamofobie“ a „xenofobie“ definuji i pojem „masová média“. Cílem mého výzkumu je potvrzení, či vyvrácení mých hypotéz na základě mylných představ o islámu českých občanů. Potvrzením, či vyvrácením svých úvodních hypotéz následně zjistím i zda výše uvedená česká masmédia prezentují islám v negativním světle, či naopak v pozitivním a zda islám spojuje s terorismem, či nikoliv.

Klíčová slova: islám, muslim, česká média, islamofobie, mediální obraz

Název: Mediální obraz islámu v českých médiích v roce 2015

Anotation

This bachelor's thesis will examine media image of Islam in 2015. For my research I will be using the method of analysis and description of the published content of four major Czech periodicals. The subject of my research is Právo, Hospodářské noviny, Lidové noviny and Mladá fronta DNES. In my bachelor's thesis, first I will briefly introduce the history of Islam, it's history in Europe and then I will introduce the religion and it's fundamentals. After defining terms such as "Islamophobia" and "xenophobia", I will also define the term "mass media". The aim of my research is to confirm or refute my hypotheses based on misconceptions about Islam, that Czech citizens believe to be true. By confirming or refuting my initial hypotheses, I will subsequently find out whether the above-mentioned Czech mass media portrait Islam in a negative light or, conversely, in a positive light, and whether they attribute terrorism to Islam or not.

Keywords: Islam, Muslim, Czech media, Islamophobia, media image

Title: Media image of Islam in the Czech press in the year 2015

Obsah

ÚVOD.....	1
Dějiny islámu.....	2
Muhammad.....	2
Islám.....	6
Pilíře islámu.....	6
Pilíře víry.....	7
Islám v bibli.....	8
Islám v křesťanství.....	8
Šíření islámu v Evropě.....	9
Islamofobie.....	14
Xenofobie.....	14
Islamofobie v ČR.....	15
Masová média.....	16
Masová a sociální komunikace.....	17
Český mediální obraz islámu.....	18
Charakteristika sledovaných médií.....	19
Právo.....	19
Hospodářské noviny.....	19
Lidové noviny.....	19
Mladá fronta Dnes.....	20
Cíl a hypotézy mediální analýzy.....	21
První hypotéza.....	21
Druhá hypotéza.....	21
Cíl analýzy.....	21
Postup výzkumu.....	22
Nejdůležitější události formující obraz islámu v českých médiích.....	23
Výzkum.....	24
Seznam článků obsahujících slovo islám z deníku Právo.....	24
Analýza článků.....	29
Příklady N/P (nelze určit jako negativní či pozitivní) článků.....	31
Výsledný seznam událostí, které lze označit za pozitivní, či negativní.....	35
Výsledný seznam zkoumaných událostí.....	37
Výsledná analýza článků.....	43
Výsledná analýza deníku Právo.....	43
Výsledná analýza Hospodářských novin.....	45
Výsledná analýza Lidových novin.....	46
Výsledná analýza Mladé fronty DNES.....	48
Výsledná analýza deníku Právo, Hospodářských novin, Lidových novin a Mladé fronty DNES.....	50
Závěr.....	51
Seznam použité literatury.....	52
Ostatní zdroje.....	53
Přílohy.....	54
1. příloha:.....	54
Příklady článků klasifikovaných jako ANO a článků klasifikovaných jako NE.....	54

Úvod

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na prezentaci islámu v českých médiích. Islamofobie je v České republice nepochybně velmi aktuálním tématem a lze se s ní ve veřejném prostoru setkat téměř na denní bázi.

Jak je uvedeno v knize *Islamofobie po česku*, jejímž autorem je český orientalista Bronislav Ostřanský, islamofobii se v českém prostředí daří zejména proto, že většina českých občanů o islámu mnoho neví, vlastně se s muslimy ani nikdy nesetkali a názory si utvářejí z různých, často dezorientujících zdrojů, navíc mnoho aktérů našeho veřejného života nalezlo v islamofobii šanci pro sebeprosazení v příhodném klimatu.¹

Cílem mého výzkumu je zjistit, jaký je obraz islámu v českých médiích a přiblížit se tak k odpovědi na otázku, zda jsou česká média jedním z dezorientujících zdrojů, o kterých se zmiňuje Bronislav Ostřanský ve své knize a přispívají tak k šíření islamofobie v česku, či nikoliv.

Metodou mého výzkumu je analýza vybraných českých médií v rozmezí jednoho roku, konkrétně roku 2015, na základě předem stanovených hypotéz, předem stanoveným postupem. Cílem mého výzkumu je stanovené hypotézy potvrdit, či vyvrátit a podle výsledných dat tak zjistit jak je islám prezentován v českém tisku.

¹OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islamofobie po česku*. Praha: Vyšehrad, 2018.

Dějiny islámu

Islám se zrodil kolem roku 610 n. l. v Mekce na území dnešní Saúdské Arábie. Islámské náboženství, tak jak na něj nahlíží zbytek světa mimo muslimskou populaci se zrodilo zjevením *Koránu*. Muslimové věří, že koránské verše byly zjeveny Alláhem proroku Muhammadovi v časovém období dvaceti let, které započalo roku 610 n. l.

Nicméně muslimové věří, že islámské náboženství je tu od počátku věků a že všichni prorokové knihy (tím jsou myšleni všichni prorokové, kteří zvěstovali svaté písmo, například i prorokové křesťanství, či judaismu) zvěstovali islám.

“Muslimové věří, že ten samý archanděl Gabriel, který zvěstoval boží posláání prorokům Abrahámovi, Mojžíšovi a Ježíšovi přišel zvěstovat boží slovo také proroku Muhammadovi. Muslimové taky věří, že Bůh prostřednictvím archanděla Gabriela zjevil *Korán* Mohammadovi.”² Muslimové zároveň věří, že Muhammad je prorokem posledním, takzvanou “pečetí proroků”. Po prorokovi Muhammadovi tedy podle islámu již žádný prorok zvěstující slovo boží nepřijde.

První základy islámské společnosti začal pokládat Muhammad v Yathribu (dnešní Medina) pomocí nově zjevených veršů z *Koránu*, které poskytovaly vedení v právních záležitostech společnosti a také v samotném náboženství. Po Muhammadově smrti na jeho místo nastoupil Abu Bakr a stal se tak chalífou islámského státu, po něm dále Muhammadovo místo nahradili další tři chalífové, kteří vedli první výpravy za účelem dobytí nových teritorií ve prospěch islámu. V raném stádiu dobývačných výprav se islámské náboženství rozšířilo přes Persii, Levant a Egypt až do severní Afriky.

První od počátku islámskou politickou institucí byl v 8. století n. l. tzv. Umayyad Caliphate, definováním islámského práva byl v tomto prvním chalífátu (politická, státní a náboženská instituce vedená chalífou) pověřen chalífa (vůdce chalífátu). V tomto raném politickém a náboženském útvaru nemohl žádný z muslimů dosáhnout spásy bez zaslíbení věrnosti chalífovi. Umayyad Caliphate byl tedy postaven na stejném základu jako dnešní šíitský islám.³ „Umayyad Caliphate sahal od Iberie a jižní Itálie na západě k Indus řece na východě.“⁴ Po svržení původního chalífy se islámský stát rozšířil až na Pyrenejský poloostrov díky taktice, která se soustředila zejména na námořnictvo. Toto období se považovalo za vrchol islámské moci.

Pod vedením dynastie Abbasidů se v 9. stol. chalífát rozšířil až do jižní Itálie a na středomořské ostrovy. Toto období historie islámu bývá pojmenováno jako tzv. „zlatý věk“, je zde možné pozorovat velký rozvoj průmyslu, obchodu i vědy. V 10. stol. byl chalífátem dobyt Egypt a v 11. stol. pak islámská království pokračovala v dobývání západní Afriky a podnikala výpravy za účelem dobytí Indie.

Na počátku vysokého středověku se vyvíjela islámská filozofie a byla kodifikována šarija (islámské právo), také došlo k rozdělení islámského náboženství na dva proudy, sunnitský a šíitský zformováním sunnitských a šíitských doktrín.

V období pozdního středověku stoupla muslimská populace až na 5 % oproti 11 % populace

2ALLI, Irfan. *25 Prophets of Islam* [online]. Ebookit.com, 2013 [cit. 2020-07-04]. ISBN 1456613073.

3CRONE, Patricia. *God's Caliph*. Cambridge University Press, 1986. ISBN 0521541115.

4BROWNSTOK, Willem, Stanford MC KRAUSE a Yuri GALBINST. *Dějiny islámu*. Cambridge Stanford Books.

křesťanské. V tomto období také vedly islámské státy spory o Jeruzalém, který obléhali křižáci a s ním i jednu z nejvýznamnějších mešit, mešitu Al-Aqsa. Křížové výpravy svým působením tehdejší islámské chalífáty značně poškodily a bránily jim v další expanzi.

Po křížových výpravách došlo ke značnému oslabení chalífátů mongolskou invazí do Střední Asie, tato invaze znamenala pro chalífáty ekonomickou devastaci, ale i tak se nakonec islámským královstvím podařilo útočníky zastavit nedaleko Jeruzaléma kolem roku 1260. Tehdejší mongolské říše, neboli „khanáty“ posléze přijaly islám.

V 15. a 16. století byly tedy hlavními islámskými říšemi Osmanská říše, Safavidká říše a Mughalská říše, které se rozkládaly na území Středního východu, Balkánu, v Severní Africe, ve Velkém Íránu a v jižní Asii.

V moderních dějinách poté můžeme pozorovat jak se v Evropě rozvíjí technologický a organizační vývoj, zatím, co islámské státy se drží spíše zvyků minulých a není zde tedy možné pozorovat tak velký vývoj směrem k modernitě jako tomu bylo v Evropě.

V 19. stol. došlo k úpadku Osmanské říše, který způsobilo rozhodnutí podpořit Německo během první světové války, což znamenalo, že Osmanská říše později nesla následky z německé prohry a většina osmanských území byla nyní územím evropských protektorátů. Mezi původně osmanská území patří např. dnešní Albánie, Bulharsko, Řecko, Libanon a jiné.⁵

České země se do přímého kontaktu s islámem, kvůli své geografické poloze až do novověku nikdy nedostaly, mimo zanedbatelný kontakt s islámským náboženstvím na středověkých obchodních trasách, nebo na ojedinělých zahraničních cestách české šlechty. Více se poté české země s islámem seznámily až prostřednictvím sporů mezi Osmanskou říší a Habsburky. Radikální změna pro české země v rámci poznání islámského náboženství nastala po rakousko-uherské okupaci Bosny a Hercegoviny. V důsledku této okupace žila v Rakousko-Uhersku (jehož byly české země součástí) již zanedbatelná muslimská menšina. Okupace posléze vedla i k migraci muslimů do severních oblastí monarchie a islámské náboženství se tak prostřednictvím cukrářů, řemeslníků, hokynářů a dalších migrantů vyznávajících islám dostalo až na území dnešní České republiky.⁶

Dějiny islámského náboženství jsou jako celek velmi spjaté s osobou Muhammada a jeho životem, je tedy na místě mimo dějin islámu představit i život jeho proroka.

Muhammad

“Muhammad byl monoteistickým prorokem. Monoteismus je víra, že je jeden a pouze jeden Bůh.”⁷ Před příchodem proroka Muhammada většina lidí věřila v existenci boha, či bohů, ale už se neshodla na tom, co dělají, jakou mají podobu, nebo kolik jich je.

„Před příchodem Muhammada byl rozšířeným typem náboženství zejména polyteismus, lidé

5BROWNSTOK, Willem, Stanford MC KRAUSE a Yuri GALBINST. *Dějiny islámu*. Cambridge Stanford Books.

6MENDEL, Miloš. *Muslimská náboženská obec v českých zemích (1934-1945)*. Orientální ústav AV ČR.

7COOK, Michael. *Muhammad*. Praha: Odeon Argo, 1994. ISBN 80-207-0498-1.

věřili v existenci více bohů, kterým přisuzovali určité vlastnosti a schopnost ovlivnit určitou sféru jejich bytí. Poté rostla snaha si svět a jeho události vysvětlovat zejména podle moderních teorií, které se začaly formovat v tehdejších intelektuálních centrech: Řecku, Babylonii, Indii a Číně.”Jedno však myslitelé neudělali: nevybrali si z polyteistického dědictví jednoho osobního boha a nezavrhlí ostatní. K tomu měl dospět až koncepčně méně vyspělý národ ze starověkého Blízkého východu, Izraelité.”⁸ Pokud by Izraelité zůstali jedinými příznivci monoteistického typu víry, asi by monoteismus zůstal ve světě pouze kuriozitou, ale díky křesťanství, které se z judaismu (tedy náboženství Izraelitů) vyvinulo, se monoteismus rozšířil po celém světě a stal se jakousi náboženskou normou.

Muhammadův život, takzvaná “Sunna” je velkou částí islámského náboženství a tedy i života každého muslima. Muhammadův život je společně se svatou knihou islámu - Koránem pro muslimy jedním z hlavních vzorů chování.

Mohammadův život se do dnešního dne dochoval prostřednictvím narativů a svědectví prorokových druhů, kteří jsou v islámské nauce označováni jako „Sahaba“ a učenců dávnověku.

Prorok Muhammad v islámu funguje jako někdo, kdo díky svému prorockému poslání zvěstovat boží slovo nebyl zatížen běžnou lidskou chybovostí a nedokonalým jednáním, jeho chování v každé situaci jeho života je považováno za nejlepší možné a je platným vzorem pro chování každého muslima.

Muhammad pochází z kmene Kurajšovců, který byl proslulý svými obchodními karavanami. V době kdy se Muhammad narodil, byla Mekka (dnešní svaté místo islámu) ještě pohanskou svatyní, avšak z pohledu tradice (z pohledu muslimské víry) byla vždy svatyní islámu.

Muhammad se narodil kolem roku 570 n. l., zemřel v roce 632 n. l. a podle různých autorit mu bylo pětadesát, třiadesát, nebo šedesát let. Muhammad obdržel své první zjevení kolem třicátého roku svého života a započal svou cestu jako boží posel.

O Muhammadovi se ale tradovaly zvěsti napříč různými náboženskými proudy o jeho budoucím významu ještě dávno předtím, než si byl vědom svého božího poslání. Po smrti obou svých rodičů se Muhammada ujal jeho strýc Abú Thalib a naučil Muhammada jak obchodovat.

Při jedné ze svých obchodních cest potkal bohatou a úspěšnou obchodnici, vdovu Khadiju, kterou si později vzal za ženu. Khadija se tak stala jako i ostatní Muhammadovy ženy vzorem chování pro všechny muslimky a i prvním muslimem, kdo uvěřil v Muhammadovo boží poselství a přijal islámskou víru.

Muhammad trávil pravidelně určitý čas sám na hoře Hirá, kde ho jednoho dne ve spánku navštívil anděl Gabriel a zjevil mu první část *Koránu*, pasáž z 96. kapitoly, “Přednášej!”. Muhammad nejprve nemohl uvěřit tomu, že právě on je vyvoleným a pochyboval o svém božím poslání. V tom, že ho skutečně navštívil anděl a že je božím poslem, ho utvrdila jeho manželka Khadija a místní křesťanský učenec, který si uvědomil, že je jeho zážitek srovnatelný s Mojžíšovými.

Od prvního zjevení strávil v Mekce třináct, nebo deset let. Během svého života v Mekce, mimo další zjevení *Koránu*, se i ustanovila morální pravidla islámu a také jeho náboženský rituál, který je do dnešního dne náboženskou povinností každého muslima. Jednalo se o pět každodenních modliteb, které musely být prováděny ve stavu obřadní čistoty.

Po tři roky bylo nově zjevené náboženství pouze v Muhammadově nejbližším kruhu, mezi jeho konvertity patřila tedy především Muhammadova rodina. Bůh po třech letech nakázal

⁸COOK, Michael. *Muhammad*. Praha: Odeon Argo, 1994. ISBN 80-207-0498-1.

Muhammadovi náboženství šířit veřejně a o islámu se začalo mluvit po celé Arábii.

Muhammad si svým odmítavým postojem k pohanským bohům a hlásáním jediného pravého náboženství udělal mezi pohanskými obyvateli Mekky spoustu nepřátel sobě i svému kmenu, na které byla tehdejší společnost v Mekce rozdělená.

Muhammad patřil ke kmeni Banú Hášim, který byl kvůli Muhammadově prorockému poslání pak hospodářsky i společensky bojkotován ostatními kmeny, i některými soukmenovci. Hospodářský a společenský bojkot kmene znamenal, že s kmenem Banú Hášim nesměl nikdo obchodovat, ani s jeho členy uzavírat sňatky. Muhammad si uvědomoval tíživou situaci do které své následovníky postavil a snažil se najít ochranu v okolních městech, avšak bez úspěchu.

Po několika neúspěšných pokusech o sehnání ochrany se Muhammad dohodl s většinovou skupinou obyvatel Mediny, že ho společně s jeho následovníky budou chránit jako kdyby byli členy jejich rodiny a emigroval z Mekky do Mediny roku 622, která se v islámské nauce označuje také jako „Hidžra“.

Rok, kdy došlo k této emigraci je zároveň také počátkem islámského letopočtu.

Další významnou událostí vzhledem k šíření islámského náboženství a upevnění Muhammadova postavení bylo dobytí Mekky, města, které proroka islámu dříve odmítlo. Po dobytí Mekky a nedalekých oáz se ostatní arabské kmeny vstřícněji nechali novým prorokem vést.

Jelikož Muhammadova vojenská aktivita dopomohla k upevnění jeho postavení a k přijetí islámu, jsou jeho vojenské úspěchy s šířením náboženství mezi lidem úzce spojovány. Mezi Araby, kteří byli v té době pohany, totiž nebyl takový odpor k novému náboženství, jako k osobě Muhammada a jeho politickému vlivu. Jedinou výjimkou byli obyvatelé nedalekého Ta'ifu, kteří v té době uctívali pohanské modly. Islámské náboženství se díky Muhammadově snaze šířilo i skrze panovníky některých okolních zemí, které Muhammad oslovil s prosbou o podporu.

Svatá kniha islámu, *Korán*, byla Muhammadovi zjevena v celém svém znění před jeho smrtí roku 632 n. l.

Zjevení svaté knihy doprovázelo ustanovení dalších obřadních rituálů, mezi které patřilo omývání, modlitby, pouť do Mekky, almužna atp.

Pouť do Mekky spolu s jí náležícími obřady a změna směru modlitby na svatyni v Mekce (Kaaba) z původního směru k Jeruzalému byly ustanoveny ještě před Muhammadovou smrtí a zároveň byly z mekkánské svatyně odstraněny pohanské modly.⁹

⁹COOK, Michael. *Muhammad*. Praha: Odeon Argo, 1994. ISBN 80-207-0498-1.

Islám

Islámské náboženství je postaveno na pěti pilířích islámu a šesti pilířích víry. Každý z pilířů představuje velmi důležitou část náboženství a samotné představení pilířů je tak ideálním způsobem jak samotné náboženství stručně představit.

Pilíře islámu

Prvním pilířem islámu je vyznání víry (šahádatajn). Každý muslim musí věřit v Alláha jako jediného boha a v to, že prorok Muhammad je jeho posel, dále k Alláhovi nesmí přidružovat žádné společníky, ani rivaly. Pronesením slov “Není boha kromě Alláha a Muhammad je Jeho posel”¹⁰ v arabštině může k islámu konvertovat, za přítomnosti dalšího muslima, kdokoliv, kdo v něj uvěřil.

Druhým pilířem víry v islámu je modlitba (saláh). “Modlitba je prostředek, kterým služebník udržuje svůj vztah se svým Pánem. Během ní soukromě rozmlouvá se svým Pánem a žádá Ho o odpuštění, pomoc a vedení.”¹¹ Povinný počet modliteb je pět modliteb denně. U modliteb je jejich čas každý den pevně stanovený, ale během roku se tento čas mění. Muslimové musí před tím, než vykonají modlitbu, přejít do stavu rituální čistoty, kterého dosáhnou rituálním omytím, složeným z opláchnutí nohou, rukou, hlavy, zátylku, úst a nosu vodou (wudu).

Muslimské ženy si při modlení musí zakrýt vlasy i tělo. Modlitba probíhá na modlitebním koberečku a je složena z přesně stanovených pohybů a odříkávání určitých částí koránu. Věřící se modlí vždy směrem k Mekce, muži se chodí modlit do mešit a ženy se zpravidla modlí spíše doma.

Třetím pilířem je povinná almužna (zakáh). Povinná almužna je přesně dané, malé procento majetku každého muslima (pokud není sám potřebným), které musí každý věřící dát na pomoc potřebným jednou za rok, ve svatém měsíci Ramadánu.

Čtvrtým pilířem víry je půst v měsíci Ramadánu (sijám). Jednou ročně, v měsíci Ramadánu je náboženskou povinností každého muslima držet po tuto dobu půst. Znamená to, že se každý muslim v tomto období zdrží všech věcí co půst ruší (jídlo, pití, pohlavní styk) od úsvitu do setmění.

Posledním, pátým pilířem islámu je Pout' do Mekky (hadždž). “Hadždž je poutí k posvátnému Alláhovu domu (Kaabě), při které se provádějí určité úkony na konkrétních místech a v daný čas.”¹² Tato pout' je náboženskou povinností každého muslima, který si ji může dovolit.

10 AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

11 AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

12 AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

Pilíře víry

Dalšími pilíři v islámském náboženství jsou pilíře víry.

Prvním pilířem víry je víra v Alláha.” Víra v Alláha znamená věřit v jeho absolutní jednotu a jedinečnost”¹³

Druhým pilířem víry je víra v anděly. Víra v anděly znamená “být přesvědčen, že andělé jsou jedním z Alláhových výtvorů”¹⁴, tedy věřit v jejich existenci a to, že jejich stvořitelem je Alláh.

Dalším v pořadí a tedy třetím pilířem víry je víra v Alláhovy knihy. Jak jsem již zmiňovala, muslimové věří, že i předchozí proroci, zvěstující slovo boží na zemi, byli proroky islámu. Mezi Alláhovy knihy tedy z muslimského pohledu patří Abraháмова písma, *Tóra*, *Žaltář*, *Evangelium* (zjevené Ježíšovi) a *Korán*.

Svaté písmo kázané Ježíšem je tedy zahrnuto mezi pilíře islámské víry. Je tedy zřejmé, že vztah islámu ke křesťanství je ve skutečnosti velmi vzdálen od představ většiny obyvatel bez hlubší znalosti tohoto náboženství.

Mimo jiné je Ježíš a ostatní proroci zahrnut i v samotné svaté knize islámu, *Koránu*. “*Korán* popisuje příběhy proroků a poslů jejich národů, od Adama po Muhammada.”¹⁵

Čtvrtým pilířem islámské víry je víra v Alláhovy posly. Čtvrtý pilíř víry znamená, že každý muslim věří v to, že všichni boží poslové seslaní na zem aby šířili slovo boží mezi lidem, byli posly islámu, sesláni Alláhem. Jedním z Alláhem seslaných poslů je tedy např. i jeden z neznámějších božích poslů vůbec, Noe, o kterém se zmiňuje, jako o mnoha dalších i křesťanská *Bible* a posledním seslaným poslem byl prorok Muhammad.

Dalším pilířem víry je víra v Soudný den. To znamená uvěřit v to, že vše co je na zemi jednou pomine a nastane Soudný den. V Soudný den všechny duše povstanou před Alláhem a budou se zpovídat ze svých skutků. Soud, který nad nimi Alláh v Soudný den vynese potom určí místo jejich věčného odpočinku, nebo věčného utrpení, to už bude záležet na konkrétním rozsudku.

Posledním pilířem víry je víra v osud. Tento pilíř víry znamená věřit v to, že Alláh je vševědoucí a jako takový ví o všem dříve než to vznikne a také ví, co se stane v budoucnu. Alláh má pro každého napsanou jeho životní cestu. Tento pilíř každému muslimovi přináší komfort a chrání ho před obavami z budoucnosti.”Výsledkem víry v předurčení (qadá a qadar) je čisté svědomí a mír v srdci. Nezbyvá žádný prostor pro pocitu smutku, pokud se něco stane či naopak nestane.”¹⁶

13, Abu Iyad Amjad. *The Meaning of Islam. A Brief Explanation of the Most Important Principles and Teachings*. Hikmah Publication, 2017. ISBN 978-1640073807.

14 Abu Iyad Amjad. *The Meaning of Islam. A Brief Explanation of the Most Important Principles and Teachings*. Hikmah Publication, 2017. ISBN 978-1640073807.

15 AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

16 AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

Islám v *Bibli*

Mezi muslimy a křesťany je velká propast která se zdánlivě neustále prohlubuje. Přesto, že jsou tato dvě významná světová náboženství v mnoha jejich aspektech jedno druhému podobná, staví se spíše proti sobě, přičemž jedním z hlavních důvodů je nedostatek informací.

Křesťané odsuzující islám často jako důvod toho, proč jsou proti tomuto náboženství uvádí svou lásku pro Ježíše Krista, což ovšem platí jak pro křesťanství, tak pro islám.

Islám není od křesťanství tak odlišný, muslimové následují učení všech proroků *Bible*, Ježíše Krista nevyjímaje.

“Ve skutečnosti mají muslimové a křesťané mnoho společného, sdílejí mnohá přesvědčení jako víru v jediného Boha, jeho posly a proroky, jim seslané Boží zjevení, Soudný den, ráj, peklo atd. Vedle křesťanství není žádné jiné náboženství, které má jako článek víry věřit v Ježíše Krista (mír s ním) a v jeho Boží zjevení, Evangelium.”¹⁷

Islám v křesťanství

“Islám znamená podřídit se Alláhovi v Jeho jedinství (tzn. monoteismus), být Mu poslušný a nepřidružit k Němu žádné společníky, rivaly či prostředníky.”¹⁸ Muslimové věří, že islám je dokonalým a konečným náboženstvím, nahrazujícím předešlá náboženství a “jejich” zjevení. Muslimové považují určité posly náboženství, která islámu předcházela, za posly islámu. Islám je podle muslimů tím jediným správným náboženstvím a předmětem poslání i předešlých božích poslů. Prorok Muhammad je posledním prorokem islámského náboženství, tzv. “pečetí proroků”, a to tedy dle věřících zaručuje, že islám je posledním zvěstovaným náboženstvím a tedy jediným správným. Islám má stejně jako křesťanství svoje boží přikázání, podle kterých by měl každý muslim žít a také své náboženské rituály, které by měl provádět.

Jeden z největších rozdílů mezi islámem a ostatními náboženstvími je tedy v tom, že “muslimové uctívají pouze stvořitele (Alláha). Muhammad byl jen smrtelník, kterého Alláh pověřil předáváním svého slova vedením příkladného života.”¹⁹ Muslimy tak nelze oslovovat jako mohamedány jak se často nesprávně děje, neboť to implikuje, že Muhammad dané náboženství založil a muslimové ho uctívají jako boha. Muslimové ovšem netvrdí, že Muhammad založil islám, on pouze zvěstoval slovo boží. Muhammad je vzorem všech muslimů co se týče chování a ctností a také příkladem toho, jakých

17R. ALI, Sayed. *Islám a křesťanství v Bibli*. Muslimská obec v praze, 2017. ISBN 978-80-905731-4-7.

18AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.

19ABD AL-ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.

kvalit může člověk dosáhnout, pokud bude žít podle islámských příkázání. Zakladatelem islámu je tedy Alláh a je to z pohledu věřících jediné náboženství od počátku věků, po příchodu proroka Muhammada se pouze změnil do své finální podoby. V představení islámu jako takového se budu snažit zaměřit na vysvětlení nejčastějších omylů o tomto náboženství, ze kterých je jedním z nejčastějších omylů následující: “Navzdory rozšířeným omylům rozhodně neplatí, že by islám nebo odevzdání se do vůle Stvořitele společně s poslušností vůči jeho zákonům měly znamenat ztrátu individuální svobody nebo podlehnutí fatalismu.”²⁰ Lidé měli odjakživa strach z neznámého a vždy měli tendenci nespravedlivě odsoudit to, co neznají, proto má nejspíše západní svět tak velkou tendenci odsuzovat muslimskou víru. Muslimové se od ostatních na první pohled odlišují svým oblečením, především pak muslimské ženy, které pak často čelí rychlým soudům od lidí, kteří o islámu četli pouze ve spojitosti s islamisty, ale o jeho zvycích a výhodách toho mnoho nevědí. Muslimská žena, které si zakrývá hlavu, či dokonce obličej tak často bývá v očích ostatních často vnímána jako utlačovaná, nebo zfanatizovaná. “Když civilizovaní lidé dodržují zákony svých zemí, jsou považováni za rozumné občany a čestné členy společnosti. Žádný zodpovědný člověk by si neřekl, že dodržováním zákonů ztrácí tito lidé svobodu. Žádný rozumný člověk by si nemyslel, a ani na chvíli by neuvěřil, že lidé doržující zákony jsou bezmocní fatalisté.”²¹ Muslimové by tedy neměli být souzeni za dodržování božích zákonů.

Šíření islámu v Evropě

“Rozšíření a představení islámu v západní Evropě se událo spolu s imigrací z regionů, jakými jsou například Severní a Západní Afrika, Asie a Karibik.”²² Po rozšíření způsobeném emigrací muslimů z ostatních kontinentů žilo islámské náboženství v Evropě nejdříve velmi nepozorovaně ve stínu ostatních náboženských proudů.

“Evropa byla třetím kontinentem, na kterém se šířil islám, po Asii a Africe. Islám má v Evropě velmi hlubokou historii, ale i přes to výsledky tohoto článku poukazují na to, že procento muslimů v Evropě je velmi nízké. Celková evropská populace vzrostla z 548 milionů v roce 1950 na 744 milionů v roce 2020. Provázaná muslimská populace v Evropě vzrostla z 2 % v roce 1950 na 6 % v roce 2020.”²³

20ABD AL-ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.

21ABD AL-ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.

22RATH, Jan. 2002. ISBN 978-90-04-12192-8.

23Kettani, Houssain. (2010). Muslim Population in Europe: 1950 - 2020. International Journal of

Výsledky odborného článku od Hussaina Kettaniho tady ukazují, že muslimská populace v Evropě dosahuje v současnosti 6 % evropské populace.

Přikládám tabulku s daty o měnícím se počtu muslimské populace v průběhu let ve střední Evropě a souhrnnou tabulku s daty o měnícím se počtu muslimské populace v Evropě a její srovnání se zbytkem světa.

		1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2020
Austria	Population	6,936,445	7,042,634	7,465,908	7,548,798	7,670,513	8,004,712	8,387,491	8,788,574
	Muslims %	0.12	0.12	0.12	1.02	2.04	4.22	4.22	4.22
	Muslims	8,324	8,451	8,959	76,998	156,478	337,799	353,952	370,878
	APGR %		0.152	0.585	0.110	0.160	0.427	0.468	
	Reference			[UN73](1971)	[UN88](1981)	[UN](1991)	[UN](2001)		
Czech Republic	Population	8,924,882	9,545,911	9,800,973	10,283,564	10,303,292	10,224,397	10,410,786	10,600,573
	Muslims %	0.01	0.01	0.01	0.01	0.20	0.20	0.20	0.20
	Muslims	892	955	980	1,028	20,607	20,449	20,822	21,201
	APGR %		0.675	0.264	0.482	0.019	-0.077	0.181	
	Reference			[KET]			[CZ]		
Germany	Population	68,376,002	72,814,899	78,169,287	78,288,577	79,433,024	82,074,780	82,056,775	82,038,774
	Muslims %	0.03	0.03	1.50	2.20	3.10	3.90	5.22	5.22
	Muslims	20,513	21,844	1,172,539	1,722,349	2,462,424	3,200,916	4,283,364	4,282,424
	APGR %		0.631	0.712	0.015	0.145	0.328	-0.002	
	Reference	[KET]		[KET]	[KET]	[KET]	[DOS01]	[DOS]	
Hungary	Population	9,338,000	9,984,003	10,337,003	10,707,472	10,364,840	10,214,758	9,973,141	9,737,239
	Muslims %	0.04	0.03	0.05	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03
	Muslims	3,735	2,995	5,169	3,212	3,109	3,064	2,992	2,921
	APGR %		0.671	0.348	0.353	-0.325	-0.146	-0.239	
	Reference	[KET]		[KET]			[HU](2001)		
Liechtenstein	Population	13,757	16,628	21,350	26,000	29,000	32,673	36,190	40,085
	Muslims %	0.04	0.04	0.04	1.67	2.37	4.78	4.78	4.78
	Muslims	6	7	9	434	687	1,562	1,730	1,916
	APGR %		1.913	2.531	1.990	1.098	1.200	1.028	
	Reference			[LI](1970)	[LI](1980)	[LI](1990)	[LI](2000)		
Poland	Population	24,824,013	29,637,553	32,664,156	35,574,153	38,110,783	38,432,879	38,038,094	37,647,364
	Muslims %	0.05	0.05	0.05	0.05	0.01	0.01	0.07	0.07
	Muslims	12,412	14,819	16,332	17,787	3,811	3,843	26,627	26,353
	APGR %		1.788	0.977	0.857	0.691	0.084	-0.103	
	Reference		[KET]	[KET]			[DOS01]	[DOS]	
Slovakia	Population	3,463,443	4,144,899	4,528,460	4,976,397	5,256,170	5,378,589	5,411,640	5,444,894
	Muslims %	0.01	0.01	0.01	0.01	0.09	0.09	0.09	0.09
	Muslims	346	414	453	498	4,731	4,841	4,870	4,900
	APGR %		1.812	0.889	0.948	0.548	0.230	0.061	
	Reference			[KET]				[DOS07]	
Switzerland	Population	4,692,633	5,328,229	6,181,179	6,319,057	6,714,629	7,184,177	7,594,561	8,028,387
	Muslims %	0.05	0.05	0.26	0.89	2.21	4.26	4.26	4.26
	Muslims	2,346	2,664	16,071	56,240	148,393	306,046	323,528	342,009
	APGR %		1.278	1.496	0.221	0.609	0.678	0.557	
	Reference		[UN64](1960)	[UN73](1970)	[CH](1980)	[CH](1990)	[CH](2000)		
Total	Population	126,569,175	138,514,756	149,168,316	153,724,018	157,882,251	161,546,965	161,908,678	162,325,891
	Muslims %	0.04	0.04	0.82	1.22	1.77	2.40	3.10	3.11
	Muslims	48,574	52,149	1,220,512	1,878,546	2,800,240	3,878,520	5,017,885	5,052,603
	APGR %		0.906	0.744	0.301	0.267	0.230	0.022	

Table 6. Estimate of the Muslim Population in Central Europe from 1950 to 2020.

		1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2020
Europe	Population	547,424,812	604,423,268	655,996,572	692,899,864	720,758,128	726,156,921	732,729,325	741,656,508
	Muslims %	1.97	2.22	3.04	3.57	4.43	5.14	5.74	5.76
	Muslims	10,765,329	13,426,084	19,918,426	24,726,900	31,939,389	37,323,169	42,052,753	42,706,747
	CAPGR %		0.995	0.822	0.549	0.395	0.075	0.090	
	MAPGR %		2.233	4.023	2.186	2.593	1.570	1.200	
	Mus. Ratio%	2.49	2.49	2.83	2.71	2.73	2.57	2.44	2.08
World	Population	2,537,241,236	3,034,626,491	3,700,897,698	4,456,005,072	5,311,251,139	6,137,637,624	6,932,088,715	7,881,482,130
	Muslims %	17.06	17.77	19.02	20.45	22.07	23.65	24.86	26.01
	Muslims	432,961,301	539,240,373	703,760,495	911,165,259	1,171,946,661	1,451,537,157	1,723,607,136	2,050,085,347
	WAPGR %		1.806	2.005	1.874	1.771	1.457	1.225	
	MAPGR %		2.219	2.699	2.617	2.549	2.163	1.733	

Table 8. Estimate of the Muslim population in Europe from 1950 to 2020.

Islám v Evropě začal být významějším náboženským proudem až po tom, co se muslimská komunita v Evropě s několika generacemi evropských muslimů zvětšila natolik, aby evropský islám nabyl na významnosti počtem svých sledujících a s nimi rostoucím počtem islámských institucí v evropských zemích (viz výše). Muslimové začali postupně v daných zemích zakládat mešity, halal řeznictví atd., aby umožnili v daných zemích náboženství dlouhodobě praktikovat.

Mnohdy se ovšem zakládání islámských organizací v evropských zemích, ve kterých je náboženská svoboda ustanovená zákonem, neobešlo bez četných střetů s místní vládou. Přesto, že mají evropské země ve svých zákonech uzákoněné právo na náboženskou svobodu, některé evropské země zakazují výstavbu mešit, některé ji regulují tak, že se z regulace stal téměř zákaz, jiné zase zakazují muslimským ženám nosit niqab (muslimská pokrývka hlavy, která zakrývá i obličej) a některé zase nechávají své představitele vlády, kteří tyto ženy nazývají schránkami na dopisy aby dále setrvali ve své funkci.

V České republice je právo na náboženskou svobodu ustanoveno přímo v listině základních lidských práv a svobod, ačkoli veřejné výroky některých představitelů vlády indikují něco zcela odlišného.

Právem na náboženskou svobodu v zákonech České republiky: “Je zaručena svoboda svědomí a náboženského vyznání, která je mimo jiné zakotvena již v Listině základních práv a svobod (dále jen LZPS, [2/1993](#) Sb., článek 15 odstavec 1: „Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.”) a rovněž jsou zaručeny vnější projevy takového přesvědčení, jako je - „bohoslužba, náboženský rituál” atd., tedy soukromě či veřejně projevované přesvědčení, které lze nazvat „náboženským” (přesná citace z LZPS, čl. 16, odst. 1: „Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu”).”²⁴

Pro lepší celkovou představu o vývoji islámu a vývoji vnímání islámu v České republice přidávám část článku z roku 2017: “Proč se lidé bojí islámu?”, jehož autorem je Ing. Martin Kolovratník, poslanec Parlamentu České republiky a člen hnutí ANO:

²⁴TYL, Tomáš. *Náboženská svoboda?* [online]. 2001, 12.3.2001 [cit. 2020-07-19]. ISSN epravo.cz. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nabozenska-svoboda-2767.html?mail>

“Migrace muslimů, a i dalších lidí s rozdílnou kulturou, je samozřejmě jev, kterému nelze zamezit. Ale důležité je jedno a zásadní pravidlo, oni se musí přizpůsobit našim zákonům a respektovat naše tradice a naši kulturu. Existuje několik oblastí, při kterých bychom měli být obezřetní. Jedná se o žádosti muslimských obcí o registraci jejich církve jako druhého stupně. Udělení tohoto vyššího stupně umožňuje získat zvláštní práva, například uzavírat sňatky, možnost vyučovat náboženství na státních školách, budovat vlastní školy atd. A další důležitá oblast, při které bychom měli být na pozoru je povolování staveb mešit. Jasná ukázka toho je Francie, kam rozhodně nechceme dospět.

A co dodat na závěr? V roce 2000 se na poli Evropské unie vášnivě diskutovalo o podobě Ústavy pro Evropu. Byly to začátky a většina z nás neměla jasno o podobě preambule. Zda do ní zahrnout text, že evropská kultura vychází z křesťanských tradic. Já si dnes myslím, že tato věta tam rozhodně zaznít měla. Dáme tím jasně najevo, že kdo s námi chce žít společně pod střechou Evropy, musí respektovat a uctívat naše tradice.”²⁵

Muslimští migranti, kteří v Evropě usilovali a usilují o výstavbu mešit, halal řeznictví atd., by měli mít podle evropských zákonů o náboženské svobodě možnost tak učinit, bez zákazu výstavby některých z nich a bez takových regulací, které výstavbu dané organizace dělají téměř nemožnou. Mešita je pro muslima k praktikování islámu naprosto esenciální, muslimští muži jsou do mešity povinni docházet na každodenní modlitby. Pokud muslimský muž tedy nemá možnost docházet do mešity na pět denních modliteb, není schopen korektně praktikovat svou víru. S přihlédnutím k faktu, že denních modliteb je 5, tedy více než je v Praze mešit a pražští muslimové, kteří chtějí svou víru praktikovat korektně, se musí každodenně (pětkrát) dopravit k nějaké z nich, není divu, že nechtějí každý den ztrácet tolik času dopravou a chtějí zřízovat další mešity, které budou blíže.

Pokud nějaký představitel vlády podotkne, že lidé, co se přistěhují do České republiky by měli respektovat její zákony, a poté ve stejném článku sám ignoruje existenci jednoho ze zákonů (jmenovitě zákonu o náboženské svobodě) ustanovených přímo v ústavě tím, že nepřímou navrhne zákaz výstavby mešit, nepřijde mu v pořádku, že muslimové by na území České republiky mohli uzavírat sňatky, či stavět své instituce, tak tím mate mne, veřejnost a možná i sám sebe.

Muslimské ženy, které chtějí praktikovat své náboženství tak, že nosí niqab by také měly mít podle evropských zákonů možnost tak učinit. To, že některé země niqab, jakožto symbol islámského náboženství zakazují a jeho nošení na veřejnosti pokutují, je zcela proti evropskými zákony ustanovené “náboženské svobodě”. Za náboženskou svobodu zcela jistě nelze považovat pouze fakt že daná společnost dovoluje komukoliv být muslimem, ale zároveň zakazuje provádět islámská přikázání. To, že muslimové dodržují islámská přikázání je to, co je dělá muslimy.

Pokud tedy nějaká ze zemí zakazuje určité aspekty islámské víry, ale stále argumentuje tak, že daný člověk stále může být muslimem, celý koncept náboženské svobody je tedy zachován, tak poté nelze jednání daného státu označit jinak, než za nelogické.

²⁵KOLOVRATNÍK, Martin. Proč se lidé bojí islámu? *ParlamentníListy.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profil/Ing-Martin-Kolovratnik-32354/clanek/Proc-se-lide-boji-islam-81244>

Islamofobie

Jelikož je islamofobie důvodem mého výzkumu a jistě v mé bakalářské práci již toto slovo několikrát zaznělo, či zazní, tak je nejspíš vhodné tento pojem v této práci také vhodně vysvětlit a definovat.

Islamofobii lze laicky definovat jako strach z islámu. „Jinou definici islamofobie předkládá autoritativní *Oxfordký slovník angličtiny*, který ji vysvětluje jako „intenzivní odpor vůči islámu, nebo strach z něj, zejména jako politickému nástroji, dále jako nepřátelství, či předsudky vůči muslimům.“²⁶

Podle Bronislava Ostránského je možné raná stádia islamofobie ještě vyléčit prostým poznáním, zvláště pak u jedince, který touží po poznání a porozumění světu, ve kterém žije. Pokud je ale islamofobie již v pozdějším, plně rozvinutém, nehezkém stádiu, tak u tohoto člověka již pouhé poznání už nepomůže a je třeba veřejně poukázat na polopravdy a lži o islámu a na lidi, co je šíří, jak je uvedeno v knize *Islamofobie po česku*.

Xenofobie

Xenofobie je pojem pro některé snadno zaměnitelný s islamofobií, jde však o pojem islamofobii nadřazený. *Slovník sociologických pojmů* vymezuje xenofobii následovně „Nepřátelství vůči cizincům, xenofobie je odmítavý a nepřátelský postoj vůči jednotlivcům, nebo skupinám.“²⁷

Ve *Slovníku sociologických pojmů* se dále můžeme dočíst, že toto odmítnutí může souviset z řadou důvodů jako jsou např. důvody sociologické, náboženské, ekonomické atd. Jedná se nejspíše o chování primární, tak jako si i zvířata chrání svá teritoria, tak i lidé si chrání jejich „teritorium“ a vymezují se vůči všemu cizímu, což posiluje jejich roli jako roli našince. To, co je cizí, však lidé vnímají různě na základě různých historických a kulturních faktorů. Z toho vyplývá, že xenofobie je jakýmsi primárním reflexem člověka, který ovšem nevychází z jeho vrozených dispozic, ale je vytvořený historickými a kulturními faktory, které na člověka působí. Je tedy až k podivu kolik lidí není schopno tento svůj primární reflex ovládat, jako všechny své ostatní primární reflexy a opravdu se chovají, neobrazně řečeno, jako zvířata bránící své imaginární kulturně-historické teritorium.

Islamofobie je tedy jen jednou, velmi specifickou částí xenofobie, a to xenofobie založené na náboženském vyznání, konkrétně tedy islámu.

26OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islamofobie po česku*. 2018. Praha: Vyšehrad, 2018. ISBN 9788074299032.

27JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů*. Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.

Islamofobie v ČR

V knize *Islamofobie po česku* je uvedeno, že v České republice se islamofobii nebývale daří, neboť většina Čechů toho o islámu moc neví a ani vědět nechce, s žádným muslimem se většina Čechů nikdy nesečkala, ale přesto mají zformovaný názor na celý islám i muslimskou komunitu utvořený z informací na nedůvěryhodných webech, nebo z otřesností, co v Česku kolují na sociálních sítích.²⁸

V České republice také jako na zdroj islamofobní nákazy nesmíme zapomenout na řadu veřejných aktérů, zejména z politické sféry, kteří na české islamofobii bezostyšně přiživují svou popularitu a ženou české obyvatelstvo do své volební ohrádky jako správní němečtí ovčáci.

²⁸OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islamofobie po česku*. 2018. Praha: Vyšehrad, 2018. ISBN 9788074299032.

Masová média

Ve své bakalářské práci se ve svém islamofobií motivovaném výzkumu budu zaměřovat na výzkum médií, hodlám proto tedy i definovat i pojem „masová média“.

V knize *Masová média* je uvedeno že „masovými médii“ (i jen „médii“) je ve většině případů myšlen periodický tisk, tedy konkrétně jsou masovými médii myšleny všechny noviny a časopisy potenciálně dostupné široké veřejnosti. V dnešní době je však naprosto běžné získávat informace, které byly dříve dostupné jen v časopisech i na internetu a tak se dnes pojem masová média mimo rozhlasové a televizní vysílání rozšiřuje i na veškerá online média, ať už se jedná o online obdoby masových médií minulého století nebo o autorské počiny, jakými jsou mimo jiné například různé blogy. Charakteristickým rysem, který mají všechna masová média společný bez ohledu na typ konkrétního média jsou podle knihy *Masová média*:

- a) Skutečnost, že tyto média jsou dostupná, nutno tedy říci, že potenciálně, většinové společnosti a velkou částí této většiny jsou také skutečně využívány
- b) nabízejí svým uživatelům určitý obsah, který mohou tito uživatelé využít např. pro orientaci ve světě, nebo jako zdroj zábavy,
- c) výše zmíněné využitelné obsahy a média nabízejí svým potencionálním uživatelům kontinuálně,
- d) samotná existence těchto médií záleží na zájmu ze strany jejich uživatelů, může tomu tak být např. z důvodů ekonomických, kulturních, nebo politických.

Masová média jsou tedy prostředky, kterými lze předat informace většině společnosti. Logicky, či rychlým vhladem do historie, kde cokoli mělo možnost oslovit velké množství lidí, mělo i potenciál velké moci. Není tomu jinak ani s masovými médii dnešní doby, je logické, že síla a moc spočívá v davu, pokud tedy masová média jsou schopná informace doručit většině společnosti, záleží tedy ještě na tom, zda budou informace většinou společnosti skutečně využity, jak je společnost přijme a zda se bude pít po jejich pravdivosti a původu či nikoliv. Je tu ovšem nepochybně obrovský potenciál masových médií velmi lehce ovlivňovat mysl méně bystřejších jedinců společnosti naprosto čímkoliv. Méně bystrý člověk společnosti bude informace, co jsou mu podávány v médiích konzumovat naivně a hltavě bez jakéhokoliv dalšího zkoumání zdroje těchto informací, či ověření jejich pravdivosti, zde jsou tedy možnosti nekonečné.

Masová média mají však i moc ovlivnit i ty bystřejší členy naší společnosti, tento trend je naprosto zjevný například u mediálního obrazu islámu, člověk který se o dané téma nezajímá a nechce o něm vědět více si o něm nebude aktivně dohledávat jakékoli informace, pokud mu tedy masová média předloží nějaké informace o islámu, které si tento člověk přečte, nebo tedy využije nějakým jiným způsobem jen proto, že jsou zkrátka součástí jeho oblíbeného masového média a tyto informace budou z většiny negativní, ve spojení se slovem terorismus, nebo terorista a bez dodatku, že většinová populace muslimů s terorismem nesouhlasí a odmítá, že by islám propagoval násilí, tak se tomuto člověku samozřejmě utvoří v hlavě jakési povědomí o islámu a muslimech. Je dosti pravděpodobné, že toto povědomí

pak bude vypadat následovně: Každý muslim je terorista, islám podporuje násilí proti nemuslimům a tímto způsobem musí smýšlet všichni muslimové, neboť nikdo z nich neprotestuje. Takový člověk má pak o islámu utvořené negativní povědomí které se velmi lehce může přetvořit v islamofobii. Tento člověk, bude mít takové povědomí nejspíše do konce svého života a jeho negativita vůči islámu se tak bude s přibývajícím časem nejspíše pouze stupňovat. Jak jsem již zmínila, o islám se takový člověk nikdy aktivně nezajímal, i přes to, že není lehce ovlivnitelný, jeho negativně utvořené povědomí o islámu, které si utvořil konzumací článků o islámu z jeho oblíbeného masového média ho ke zjišťování informací o tomto náboženství jistě nenamotivuje. Nehrozí tedy, že by si takový člověk zjistil nějaké pozitivní informace o muslimech a jejich náboženství, které by nabouraly jeho předsudky. Daná osoba se tedy takto ocitla v začarovaném kruhu ze kterého nemůže ven a ze kterého ven zároveň ani nechce, neboť neví, že se v nějakém kruhu nachází.

„Samotný pojem masová média odkazuje, jak konstatuje britský sociolog médií Denis McQuail, k „organizovaným prostředkům komunikování, jež je otevřené, děje se na dálku, dostává se v krátkém čase k mnoha lidem“ (McQuail 2005:4).²⁹

Významnou politickou, sociální a kulturní roli média hrají také díky skutečnosti, že masová média mohou produkovat své obsahy aktuálně a reagovat tak na sociální, kulturní, nebo politické dění. Tato schopnost je to, co činí média bezprostředně zajímavá.

Podle McQuaila na základě této skutečnosti je možné konstatovat že média tímto způsobem diktují a strukturují každodenní život. V politické sféře mají média úlohu jasnou, jsou prostředkem publikujícím politická stanoviska, výroky, rozhovory atd. širšímu publiku. Dá se tedy i říci, že bez médií by jakákoliv politická stanoviska, výroky a rozhovory byly nepodstatné, neboť by o nich zkrátka nikdo nevěděl a neměly by tedy žádný vliv na myšlení voličů a ani na nic jiného. Na tomto příkladu je vidět, že moc médií je v každém oboru většinou větší než moc oboru samotného.

Masová a sociální komunikace

Masová média se považují za jeden z druhů sociální komunikace a to především proto, že masová média hrají klíčovou roli při socializaci dnešního člověka do společnosti. „Jak připomíná Rosengren, od sklonku 19. století význam masových médií jako „činitelů socializace průběžně roste, a to nejen v procesu sekundární socializace, jejímiž subjekty jsme neustále všichni.“ (Rosengren 2000:144)³⁰ Dále masová média jako druh sociální komunikace významným způsobem ovlivňují životy milionů také z toho důvodu, že se vyskytují v domácnostech po celém světě zpravidla každý den a to několik hodin. Žádné médium předcházející média masová nemělo tak významnou přítomnost v lidských životech a tedy ani zdaleka takovou moc. Dále Rosengren upozorňuje, že dalším významným faktorem mediální moci v roli sociální komunikace je, že představují v podstatě nekonečný proud informací i zábavy, jejich prezence v našich životech je tak limitována čistě jen silou naší vůle a ne jejich obsahem.

29JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.

30JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.

Sociální komunikace skrze média také podle Rosengrena napomáhá udržet moc současných politických struktur a zároveň i zasívá do společnosti semínka struktur následujících.

Český mediální obraz islámu

Jak už jsme si dokázali, média mají větší moc než všichni účastníci české politické sféry dohromady. Pokud je tedy v médiích něco vyobrazovaného špatně, či je vyobrazení daného tématu, bude to mít na přijetí dané věci ve společnosti zásadní vliv. Co tedy říkají odborníci na mediální prezentaci islámu v České republice?

Islám je v našich končinách známý již od příchodu bratrů Cyrila a Metoděje, tedy od roku 863 n. l. Cyril se během svých studií v Konstantinopoli s muslimy stýkal a byl tedy obeznámen i s jejich náboženstvím. Věrozněsti se dále o islámu zmiňovali prostřednictvím vykreslení osoby proroka Muhammada a zmínkou, že uznával Ježíše Krista.

V moderní době se obraz islámu v českém tisku nejdramatičtěji změnil po teroristickém útoku 11. září 2001.

Podle českého orientalisty Mendela se v dnešní době zcela jistě stále setkáváme se zažitými stereotypy islámu a samotných muslimů, o které se zasloužila část médií, ačkoliv se dnes ke čtenářům v médiích dostávají zároveň i pravdivé nezkrácené informace. Obraz muslima v českých médiích je podle Mendela vykreslen jako obraz „fanatického muslima, arabského teroristy.“³¹

31MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. Islám v srdci Evropy. 2007. vyd. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9

Charakteristika sledovaných médií

Rozhodla jsem se analyzovat čtyři česká tištěná periodika, abych měla ve svém výzkumu větší vzorek zkoumaného materiálu, který nepochází pouze z jednoho média a aby tak závěr mého výzkumu byl přesnější. Jako předmět svého výzkumu jsem zvolila *Právo*, *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny* a *Mladou frontu Dnes*.

Právo

Právo je seriózní český deník vadávaný vydavatelstvím Borgis, a.s., které je jedno z nejvýznamnějších vydavatelství v České republice. Deník *Právo* svých čtenářům nabízí zpravodajství z domova i ze zahraničí a to z následujících oblastí: ekonomika, zdravotnictví, školství a sport. Součástí denníku jsou i různé tematické přílohy a magazíny a vychází již od roku 1990.

Hospodářské noviny

Hospodářské noviny jsou českým deníkem, který věnuje nejvíce prostoru zpravodajství z oblasti ekonomiky. V tomto deníku můžeme nalézt silně analytické zpravodajství s odborným komentářem. *Hospodářské noviny* se skládají ze dvou částí, v první části se vyskytuje zpravodajství z domova i ze zahraničí, kulturní rubrika, sport i názory. Druhá část deníku se skládá ze zpravodajství z oblasti ekonomiky a finančních trhů. Součástí *Hospodářských novin* jsou v některé dny v týdnu i rubriky Kariéra a Reality+Bydlení a vychází již od roku 1990 a aktuálně spadají pod vydavatelství Economia, a.s.

Lidové noviny

Celostátní deník *Lidové noviny* obsahuje zpravodajství a komentáře z oblasti ekonomiky, politiky, kultury, společnosti a ostatních. Deník *Lidové noviny* bývá jeden den v týdnu rozšířen o magazín s TV programem. Deník v České republice vychází již od roku 1893 a spadá pod vydavatelství MAFRA a.s.

Mladá fronta Dnes

Jeden z nejprodávanějších českých deníků, *Mladá fronta Dnes*, přináší svým čtenářům publicistické i zpravodajské články z domova i ze zahraničí. Články jsou rozděleny do rubrik Ekonomika, Kultura, Názory a Sport. Každý pracovní den v týdnu a o víkendu obsahuje deník také přílohy v podobě např. magazínu pro ženy, nebo hobby magazínu. Deník vydává MAFRA, a.s. a vychází již od roku 1990.

Cíl a hypotézy mediální analýzy

Svou bakalářskou práci jsem se rozhodla věnovat mediálnímu obrazu islámu v českých médiích, neboť jsem se v České republice setkala s poměrně velkou mírou islamofobie v české společnosti a jelikož lidé, se kterými jsem se setkala a nějakým způsobem komunikovala o islámu, nebo minimálně slyšela jejich vyjádření k danému tématu většinou potvrdili, že jediné informace, které o islámu mají, pocházejí z českých médií.

Dalo se tak poměrně logicky předpokládat, že česká média mohou být tím, co zde šíří islamofobii zkrsleným vyobrazením islámského náboženství.

První hypotéza

Mou první hypotézou je tedy, že většina článků v českých médiích zmiňující slovo islám (ne nutně související s islámem) bude negativní. Negativním článkem mám na mysli, že článek pojednává o události, která měla negativní dopad na společnost, či její část, nebo článek pojednává o islámu v negativním smyslu.

Druhá hypotéza

Jedna z nejrozšířenějších špatných domněnek o islámu je: "Všichni muslimové jsou teroristé, popřípadě všichni teroristé jsou muslimové,"³², jak uvedl zpravodajský portál iDNES.cz . Česká média, která jsou pravděpodobným zdrojem deziluzí, jak jsem již výše zmínila, tedy nejspíše publikují většinu článků, kde se vyskytuje slovo islám ve spojení se slovem terorismus, či terorista.

Cíl analýzy

Cílem mé analýzy českých médií je tedy zjistit, jestli moje hypotézy budou potvrzeny, či vyvráceny. Jestli je český tisk opravdu zdrojem islamofobie v České republice, či zda je zdrojem něco jiného.

32HELLER, Jakub. Co muslim, to terorista. Experti vyvrátili mýty a polopravdy o islámu Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/myty-muslimove-v-cesku-islam-hoaxy-polopravdy.A180802_151255_domaci_hell/6#space-a. IDNES.cz [online]. [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/myty-muslimove-v-cesku-islam-hoaxy-polopravdy.A180802_151255_domaci_hell/6#space-a

Postup výzkumu

Při výzkumu budu postupovat následujícím způsobem. Nejdříve jsem potřebovala určit, které události ve zkoumaném období jsou nejdůležitějšími událostmi v tomto období (z hlediska tisku) ve spojení s islámem a nějakým způsobem formovaly jeho mediální obraz.

Postupovala jsem tak, abych zaručila co možná nejobjektivnější výběr událostí formující mediální obraz islámu v českých médiích. Nejdůležitější události musím vybírat přímo z tisku, co se týče jejich důležitosti, už to, že tyto události byly publikovány značí, že jsou z hlediska tisku nejdůležitějšími událostmi v dané oblasti. Vybrala jsem si tedy náhodně jeden ze zkoumaných deníků (deník *Právo*) a v tomto deníku jsem vyhledávala všechny články, které obsahovaly slovo islám. Pro další vysvětlení mého postupu je nejprve nutné si definovat význam slova událost. Slovo událost je podle etymologického slovníku definováno jako „důležitý děj ohraničený v čase; něco, co se odehrálo.“³³. Na základě této definice slova událost jsem tedy ze všech publikovaných článků v daném deníku, které obsahovaly slovo islám, vybírala všechny články, které pojednávaly o nějaké události, o nějakém ději, který se odehrál a daný článek o tomto ději dále informuje. Do vybraných článků jsem tedy nezařazovala většinu publicistických článků, ačkoliv nepochybně ve velké míře obraz islámu v daném období spoluutvářely. Nicméně jsou ve výběru zahrnuty publicistické články, které se opíraly o nějakou událost. Dále jsem do výběru článků nezařazovala rozhovory poskytnuté přímo danému médiu, ačkoliv jsou technicky událostí. Tyto rozhovory jsem do výběru nezařazovala, neboť o rozhovoru poskytnutému přímo deníku *Právo* logicky nebudou pojednávat ostatní deníky. Veřejné rozhovory, o kterých deník *Právo* následně informoval jsem do výběru článků zařadila.

Z celkového výsledného výběru článků vybraných výše popsáním způsobem jsem pak na základě událostí o kterých články pojednávali vypsala seznam nejdůležitějších událostí, které nějakým způsobem formovaly mediální obraz islámu v roce 2015. Ve výběru se několikrát vyskytlo více článků pojednávajících o té samé události, tyto články jsem ve výběru k další analýze ponechala, ale událost jsem do seznamu nejdůležitějších událostí samozřejmě zapsala pouze jednou. Níže uvádím seznam událostí získaný podle článků publikovaných deníkem *Právo*. Ke každé události připojuji krátkou charakteristiku dané události přímo z textu článku z deníku *Právo*, který jsem vybrala k analýze a následně podle něj určila danou událost. Název a datum publikace daného článku uvádím v seznamu nad názvem události.

Dále podle vypsání seznamu událostí budu hledat články, které o těchto událostech pojednávají v ostatních třech denících, které jsou předmětem mé analýzy. Každý článek ze všech deníků, který pojednává o událostech ze seznamu nejdůležitějších událostí poté podrobím další analýze.

U každého z článků budu dále zkoumat, zda se jedná o článek negativní, či pozitivní. Články, které nepůjde určit jako negativní, či pozitivní posléze z výzkumu vyloučím, neboť při následném sčítání, zda je většina článků pozitivní, či negativní tyto články nemohu započítat

33MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*. 2007. vyd. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9

ani na jednu ze stran, jsou tedy pro mě ve výzkumu bezpředmětné. Zjistit jaký počet článků je neutrální není předmětem mého výzkumu. U výsledných článků vždy pod článek zapíši o jaké události článek pojednává, načež sepíši výsledný seznam událostí, o kterých budou pojednávat články, které budou předmětem mého výzkumu. Pokud v seznamu článků, které lze označit jako pozitivní, či negativní bude nějaká událost zastoupena více články, tak ve výsledném seznamu událostí zapíši danou událost vždy pouze jednou. V *Hospodářských novinách*, *Lidových novinách* a *Mladé frontě Dnes* budu posléze vyhledávat články pojednávající o událostech z finálního seznamu událostí a dále je analyzovat. Pokud některý z deníků bude o některé z událostí pojednávat více články, tak do výzkumu zařadím pouze jeden z článků, konkrétně ten, co byl publikovaný nejdříve. Pokud v *Hospodářských novinách*, *Lidových novinách* a *Mladé frontě Dnes* neobjevím článek pojednávající o dané události a obsahující slovo islám, tak daná událost u analýzy daného deníku nebude zastoupena a nebude nahrazena událostí jinou.

Dále budu u článků zkoumat, zda článek obsahuje slovo terorismus, terorista, teroristický, či teroristická, na základě mých hypotéz. Výsledky zaznamenám do tabulky u každého z článků u každého média. Z analyzovaných článků udělám jeden celkový výstup, neboť různá média jako předmět zkoumání jsem vybrala proto, aby byla zastoupena rozmanitá část českého tisku a výsledky analýzy tak přesněji poukazovaly na celkovou předpojatost, či objektivitu českého tisku vůči islámu.

Nejdůležitější události formující obraz islámu v českých médiích

Prvním krokem k ověření, či vyvrácení mých vstupních hypotéz je tedy vytvoření časové osy „nejdůležitějších“ událostí ve spojitosti s islámem podle českých médií a krátké představení každé události, jak jsem již uvedla ve své bakalářské tezi. Ještě chci podotknout, že výběrem zkoumaných událostí na základě jejich publikovanosti v médiích jsem zajistila nestrannost výzkumu při vyvrácení, či potvrzení mé první hypotézy.

Výzkum

Seznam článků obsahujících slovo islám z deníku *Právo*

Články pojednávají o určité události a obsahují slovo islám. Všechny články byly publikovány v deníku *Právo* v časovém rozmezí od 1.1.2015 do 31.12.2015.

07.01.2015 – „* Houellebecq píše o islamizaci Francie“³⁴

08.01.2015 – „Po střelbě“³⁵

08.01.2015 – „Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu“³⁶

09/01/2015 - „Expert:Tento atentát je zlomový bod“³⁷

09.01.2015 – „Itálie zneklidněná zločinem“³⁸

09.01.2015 – „Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu“³⁹

10.01.2015 – „Zmatek“⁴⁰

10.01.2015 – „Čeští muslimové odmítli zlehčování zločinu“⁴¹

12.01.2015 – „Lidé proti teroru a tmářství“⁴²

13.01.2015 – „Nejsem Charlie, říká část muslimů“⁴³

34MARTINEK, Jan. * *Houellebecq píše o islamizaci Francie* [online]. Borgis, 2015, , 17 [cit. 2021-01-03].

35MITROFANOV, Alexandr. *Po střelbě* [online]. Borgis, 2015, , 6 [cit. 2021-01-03].

36Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

37Expert: Tento atentát je zlomový bod. *Právo*. 2015, , 13.

38KAŠPAR, Josef. *Itálie zneklidněná zločinem v Paříži se nechce nechat zaskočit* [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

39MARTINEK, Jan. *Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

40MITROFANOV, Alexandr. *Zmatek* [online]. Borgis, 2015, , 6 [cit. 2021-01-03].

41Čeští muslimové odmítli zlehčování zločinu [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

42ŠVEC, Michael. *Lidé proti teroru a tmářství* [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

43Nejsem Charlie, říká část muslimů [online]. Borgis, 2015, , 12 [cit. 2021-01-03].

15.01.2015 – „Na nové číslo *Charlie Hebdo* se stály fronty“⁴⁴
16/01/2015 – „Egyptan dostal tři roky za ateismus“⁴⁵
17.01.2015 – „Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci“⁴⁶
19.01.2015 – „Sobotka: BIS dostane další milióny proti terorismu“⁴⁷
23.01.2015 – „Nechce islám, chce do Strakovky“⁴⁸
24/01/2015 – „Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život“⁴⁹
26.01.2015 – „Tillich odporuje Merkelové: islám k nám do Saska nepatří“⁵⁰
29.01.2015 – „Etická komise radí vyhodit protiislamistu Konvičku“⁵¹
05.02.2015 – „Za změnu víry je v té zemi trest smrti“⁵²
11.02.2015 – „Zeman v Jordánsku: Česko je připraveno k účasti na boji s IS“⁵³
16.02.2015 – „Demonstrace v Brně islám hájily i hanily“⁵⁴
10/03/2015 – „Na Němcova zřejmě střílel Dadajev“⁵⁵

03/04/2015 – „Protest Kanady proti zbičování blogera vyvola v Rijádu hněv“⁵⁶

44Na nové číslo *Charlie Hebdo* se stály fronty [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

45Egyptan dostal tři roky za ateismus. *Právo*. 2015, , 16.

46Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

47KÖNIGOVÁ, Marie. *Sobotka: BIS dostane další milióny proti terorismu* [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

48JELÍNEK, Lukáš. *Nechce islám, chce do Strakovky* [online]. Borgis, 2015, , 6 [cit. 2021-01-03].

49Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život. *Právo*. 2015, , 17.

50Tillich odporuje Merkelové: islám k nám do Saska nepatří [online]. Borgis, 2015, , 12 [cit. 2021-01-03].

51Etická komise radí vyhodit protiislamistu Konvičku [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

52ŠÍDA, Jan. *Za změnu víry je v té zemi trest smrti* [online]. Borgis, 2015, , 11 [cit. 2021-01-03].

53Zeman v Jordánsku: Česko je připraveno k účasti na boji s IS [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

54VOJTEK, Milan. *Demonstrace v Brně islám hájily i hanily* [online]. Borgis, 2015, , 4 [cit. 2021-01-03].

55Na Němcova zřejmě střílel Dadajev. *Právo*. 2015, , 13.

56Protest Kanady proti zbičování blogera vyvolal v Rijádu hněv. *Právo*. 2015, , 10.

- 09.04.2015 – „Svět má patřit křesťanství a islámu“⁵⁷
- 14/04/2015 – „Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl“⁵⁸
- 06/05/2015 – „Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS“⁵⁹
- 09.05.2015 – „Arméni kvůli genocidě odmítají sochu Atatürka“⁶⁰
- 01.06.2015 – „Policie vyšetřuje napadení protiislámských aktivistů zahraničními studenty v Olomouci“⁶¹
- 04.06.2015 – „IS zverboval první ženu z Moskvy“⁶²
- 05.06.2015 – „Izrael: Syrská armáda je v nejhorším stavu od roku 2011“⁶³
- 24.06.2015 – „Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou“⁶⁴
- 25.06.2015 – „Storm: Bývalí přátelé mě chtějí zabít“⁶⁵
- 29.06.2015 – „Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman“⁶⁶
- 01.07.2015 – „Jdeme do voleb, zavelel Konvička na demonstraci proti uprchlíkům“⁶⁷
- 02.07.2015 – „Dobrodruh a statečný člověk Storm“⁶⁸

57MOCEK, Michal. *Svět má patřit křesťanství a islámu* [online]. Borgis, 2015, , 18 [cit. 2021-01-03].

58Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl. *Právo*. 2015, , 12.

59Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS. *Právo*. 2015, , 11.

60VOLEMAN, Rudolf. *Arméni kvůli genocidě odmítají sochu Atatürka* [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

61RŮŽIČKA, Jiří. *Policie vyšetřuje napadení protiislámských aktivistů zahraničními studenty v Olomouci* [online]. Borgis, 2015, , 9 [cit. 2021-01-03].

62IS zverboval první ženu z Moskvy. *Právo*. 2015, , 14.

63Izrael: Syrská armáda je v nejhorším stavu od roku 2011 [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

64ZPĚVÁČKOVÁ, Barbora. *Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

65CINGER, František. *Storm: Bývalí přátelé mě chtějí zabít* [online]. Borgis, 2015, , 11 [cit. 2021-01-03].

66Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

67Jdeme do voleb, zavelel Konvička na demonstraci proti uprchlíkům [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

68CINGLER, František. *Dobrodruh a statečný člověk Storm* [online]. Borgis, 2015, , 11 [cit. 2021-01-03].

- 04.07.2015 – „Nový Okamura se nechytí, doufají politici“⁶⁹
- 08.07.2015 – „Řečníci z akce proti migrantům mohli porušit zákon“⁷⁰
- 20.07.2015 – „Alžírsko – další země stojící na rozcestí“⁷¹
- 28/07/2015 – „Srby verbuje profesor šarii řečený Šajch“⁷²
- 10.08.2015 – „Úsvit sází na veterána. Muslimy vyhánět nechce“⁷³
- 11/08/2015 – „Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise“⁷⁴
- 17.08.2015 – „Jedna z unesených Češek přijala islám“⁷⁵
- 20.08.2015 – „Antiislamisté demonstrovali za svobodu žen v islámu“⁷⁶
- 10.09.2015 – „Divadlo nabídne 23 premiér. Na paškál si vezme i islám“⁷⁷
- 16.09.2015 – „Dalajláma: Evropa nemůže přijmout všechny“⁷⁸
- 16.09.2015 – „Zaslechli jsme ve Sněmovně“⁷⁹
- 24/09/2015 – „Moskva otevřela největší mešitu Evropy“⁸⁰
- 02.10.2015 – „Sněmovna odmítla časově neomezené povinné kvóty“⁸¹

69MARTINEK, Jan. *Nový Okamura se nechytí, doufají politici* [online]. Borgis, 2015, , 4 [cit. 2021-01-03].

70*Řečníci z akce proti migrantům mohli porušit zákon* [online]. Borgis, 2015, , 4 [cit. 2021-01-03].

71MRÁZEK, František. *Alžírsko – další země stojící na rozcestí* [online]. Borgis, 2015, , 12 [cit. 2021-01-03].

72Srby verbuje profesor šarii řečený Šajch. *Právo*. 2015, , 9.

73BROŽOVÁ, Karolina. *Úsvit sází na veterána. Muslimy vyhánět nechce* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

74Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise. *Právo*. 2015, , 15.

75*Jedna z unesených Češek přijala islám* [online]. Borgis, 2015, , 4 [cit. 2021-01-03].

76*Antiislamisté demonstrovali za svobodu žen v islámu* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

77ŠVÁBEK, Jan. *Divadlo nabídne 23 premiér. Na paškál si vezme i islám* [online]. Borgis, 2015, , 14 [cit. 2021-01-03].

78*Dalajláma: Evropa nemůže přijmout všechny* [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

79*Zaslechli jsme ve Sněmovně* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

80Moskva otevřela největší mešitu Evropy. *Právo*. 2015, , 17.

81*Sněmovna odmítla časově neomezené povinné kvóty* [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

- 10/10/2015 – „Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli *Satanským veršům*“⁸²
- 13.10.2015 – „Seehofer: Budeme chtít tranzitní zóny“⁸³
- 17.10.2015 – „Orbán zavřel zelenou hranici s Chorvaty“⁸⁴
- 19.10.2015 – „Kancelářčino „zvládneme to“ už nezabírá“⁸⁵
- 23.10.2015 – „Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností“⁸⁶
- 29.10.2015 – „Turecká vládní strana prý pomůže osamělým voličům i jako seznamka“⁸⁷
- 03.11.2015 – „Zeman: Co když Německo uzavře hranice? Přijde sem půl milionu lidí“⁸⁸
- 04.11.2015 – „Šaráda v žebříčku maloměšťáckých hodnot“⁸⁹
- 09.11.2015 – „V Praze bude 17. listopadu zase dusno“⁹⁰
- 13.11.2015 – „Iráčtí Kurdové začali čistit Sindžár“⁹¹
- 18.11.2015 – „Zeman byl mezi svými, sklidil ovace“⁹²
- 20.11.2015 – „Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru“⁹³
- 24.11.2015 – „Je to „Boko Zeman“, kritizuje šéf muslimských obcí“⁹⁴

82Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli *Satanským veršům*. *Právo*. 2015, , 21.

83Seehofer: *Budeme chtít tranzitní zóny* [online]. Borgis, 2015, , 12 [cit. 2021-01-03].

84VILČEK, Ivan. *Orbán zavřel zelenou hranici s Chorvaty* [online]. Borgis, 2015, , 16 [cit. 2021-01-03].

85PLESNÍK, Vladimír. *Kancelářčino „zvládneme to“ už nezabírá* [online]. Borgis, 2015, , 12 [cit. 2021-01-03].

86Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

87Turecká vládní strana prý pomůže osamělým voličům i jako seznamka [online]. Borgis, 2015, , 11 [cit. 2021-01-03].

88SEINER, Zdeněk. *Zeman: Co když Německo uzavře hranice? Přijde sem půl milionu lidí* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

89KOLÁŘOVÁ, Klára. *Šaráda v žebříčku maloměšťáckých hodnot* [online]. Borgis, 2015, , 8 [cit. 2021-01-03].

90V Praze bude 17. listopadu zase dusno [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

91Iráčtí Kurdové začali čistit Sindžár [online]. Borgis, 2015, , 17 [cit. 2021-01-03].

92Zeman byl mezi svými, sklidil ovace [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

93Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

94Je to „Boko Zeman“, kritizuje šéf muslimských obcí [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

25.11.2015 – „Zeman: S migranty přichází i teroristé“⁹⁵

05/12/2015 – „FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus“⁹⁶

09.12.2015 – „Kauza Saúdi: končí opravdu zavírání očí?“⁹⁷

11.12.2015 – „Kmoníček schválen jako velvyslanec v USA, u Zemana zůstane ještě rok“⁹⁸

16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici“⁹⁹

Analýza článků

Tabulka ukazuje výsledky analýzy, zda je článek negativní (N), či pozitivní (P), nebo nelze určit (N/P).

Datum publikace článku + titulek	Článek je negativní (N) /pozitivní (P)
07.01.2015 – „* Houellebecq píše o islamizaci Francie“	N/P
08.01.2015 – „Po střelbě“	N
08.01.2015 – „Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu“	N
09/01/2015 - „Expert:Tento atentát je zlomový bod“	N
09.01.2015 – „Itálie zneklidněná zločinem“	N
09.01.2015 – „Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu“	N
10.01.2015 – „Zmatek“	N/P
10.01.2015 – „Čeští muslimové odmítli zlehčování zločinu“	N/P
12.01.2015 – „Lidé proti teroru a tmářství“	N
13.01.2015 – „Nejsem Charlie, říká část muslimů“	N/P
15.01.2015 – „Na nové číslo Charlie Hebdo se stály fronty“	N/P
16/01/2015 – „Egyptan dostal tři roky za ateismus“	N
17.01.2015 – „Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci“	N
19.01.2015 – „Sobotka: BIS dostane další miliony proti terorismu“	N/P
23.01.2015 – „Nechce islám, chce do Strakovky“	N/P
24/01/2015 – „Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život“	N
26.01.2015 – „Tillich odporuje Merkelové: islám k nám do Saska nepatří“	N/P
29.01.2015 – „Etická komise radí vyhodit protiislamistu Konvičku“	N/P
05.02.2015 – „Za změnu víry je v té zemi trest smrti“	N

⁹⁵DANDA, Oldřich. *Zeman: S migranty přichází i teroristé* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

⁹⁶FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus. *Právo*. 2015, , 8.

⁹⁷MRÁZEK, František. *Kauza Saúdi: končí opravdu zavírání očí?* [online]. Borgis, 2015, , 17 [cit. 2021-01-03].

⁹⁸ROVENSKÝ, Jan. *Kmoníček schválen jako velvyslanec v USA, u Zemana zůstane ještě rok* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

⁹⁹Rijád stvořil sunnitskou koalici. *Právo*. 2015, , 16.

11.02.2015 – „Zeman v Jordánsku: Česko je připraveno k účasti na boji s IS“	N/P
16.02.2015 – „Demonstrace v Brně islám hájily i hanily“	N/P
10/03/2015 – „Na Němcova zřejmě střílel Dadajev“	N
03/04/2015 – „Protest Kanady proti zbičování blogera vyvola v Rijádu hněv“	N
09.04.2015 – „Svět má patřit křesťanství a islámu“	N/P
14/04/2015 – „Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl“	N
06/05/2015 – „Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS“	N
09.05.2015 – „Arméni kvůli genocidě odmítají sochu Atatürka“	N/P
01.06.2015 – „Policie vyšetřuje napadení protiislámských aktivistů zahraničními studenty v Olomouci“	N/P
04.06.2015 – „IS zverboval první ženu z Moskvy“	N
05.06.2015 – „Izrael: Syrská armáda je v nejhorsším stavu od roku 2011“	N/P
24.06.2015 – „Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou“	N
25.06.2015 – „Storm: Bývalí přátelé mě chtějí zabít“	N/P
29.06.2015 – „Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman“	N
01.07.2015 – „Jdeme do voleb, zavelel Konvička na demonstraci proti uprchlíkům“	N/P
02.07.2015 – „Dobrodruh a statečný člověk Storm“	N/P
04.07.2015 – „Nový Okamura se nechytí, doufají politici“	N/P
08.07.2015 – „Řečníci z akce proti migrantům mohli porušit zákon“	N/P
20.07.2015 – „Alžírsko – další země stojící na rozcestí“	N/P
28/07/2015 – „Srby verbuje profesor šarií řečený Šajch“	N
10.08.2015 – „Úsvit sází na veterána. Muslimy vyhánět nechce“	N/P
11/08/2015 – „Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise“	N
17.08.2015 – „Jedna z unesených Čechek přijala islám“	N/P
20.08.2015 – „Antiislamisté demonstrovali za svobodu žen v islámu“	N/P
10.09.2015 – „Divadlo nabídne 23 premiér. Na paškál si vezme i islám“	N/P
16.09.2015 – „Dalajláma: Evropa nemůže přijmout všechny“	N/P
16.09.2015 – „Zaslechli jsme ve Sněmovně“	N
24/09/2015 – „Moskva otevřela největší mešitu Evropy“	P
02.10.2015 – „Sněmovna odmítla časově neomezené povinné kvóty“	N/P
10/10/2015 – „Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli <i>Satanským veršům</i> “	N
13.10.2015 – „Seehofer: Budeme chtít tranzitní zóny“	N/P
17.10.2015 – „Orbán zavřel zelenou hranici s Chorvatskem“	N/P
19.10.2015 – „Kancelářčino „zvládneme to“ už nezabírá“	N/P
23.10.2015 – „Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností“	P
29.10.2015 – „Turecká vládní strana prý pomůže osamělým voličům i jako seznamka“	N/P
03.11.2015 – „Zeman: Co když Německo uzavře hranice? Přijde sem půl milionu lidí“	N/P
04.11.2015 – „Šaráda v žebříčku maloměstských hodnot“	N/P
09.11.2015 – „V Praze bude 17. listopadu zase dusno“	N
13.11.2015 – „Iráčtí Kurdové začali čistit Sindžár“	N/P
18.11.2015 – „Zeman byl mezi svými, sklídl ovace“	N/P
20.11.2015 – „Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru“	N/P
24.11.2015 – „Je to „Boko Zeman“, kritizuje šéf muslimských obcí“	N/P
25.11.2015 – „Zeman: S migranty přichází i teroristé“	N
05/12/2015 – „FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus“	N

09.12.2015 – „Kauza Saúdi: končí opravdu zavírání očí?“	N/P
11.12.2015 – „Kmoníček schválen jako velvyslanec v USA, u Zemana zůstane ještě rok“	N/P
16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici	P
11.12.2015 – Kmoníček vevyslancem	N/P
16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici	P

Příklady N/P (nelze určit jako negativní či pozitivní) článků:

16.02.2015 – „Demonstrace v Brně islám hájily i hanily“

Tento článek je v tabulce klasifikován jako N/P, neboli nelze určit zda lze článek považovat za pozitivní, či negativní. Tento konkrétní článek pojednává o dvou demonstracích, jedné protislámské a druhé protichůdné, viz níže. Článek pouze komentuje demonstrace jako takové a výroky jejich účastníků, během demonstrace nedošlo k žádné negativní události, konání dvou protichůdných demonstrací se nedá považovat ani za ryze pozitivní událost, článek tedy nelze určit jako negativní, či pozitivní.

„Dvě demonstrace, protiislámská a za multikulturalismus, se v sobotu odpoledne uskutečnily ve vzdálenosti dvou set metrů od sebe na Moravském náměstí v Brně. Byť akce zaměřením protichůdné, policistům kromě pokažené soboty moc práce nenadělaly.

Před Místodržitelským palácem se usídlila se svým protestem iniciativa Islám v ČR nechceme. Úvod se nesl ve znamení hlasité reprodukce internetem putujícího českého kázání islamistů, vyzdvihujících islám nad vše ostatní. Ve stejném čase o dvě stě metrů dál, uprostřed parku na náměstí, začala za přítomnosti kněží několika církví ekumenickou bohoslužbou demonstrace za svobodu náboženského vyznání a za práva menšin. Zástupci několika občanských iniciativ, Strany zelených a hnutí Žít Brno ji nazvali Valentýnka pro Konvičku. Z hlediska zájmu lidí i hlasitosti byl úspěšnější právě svolavatel protiislámské akce Martin Konvička, více než šest stovek lidí znamenalo zhruba dvojnásobek protiakce. Nemálo lidí ovšem pojalo protesty jako zábavnou akci a přesouvalo se mezi nimi navzájem.

Pojmenovat protiakci odkazem na svátek svatého Valentýna zarazilo Konvičku. „Nechápu, jak je možné zaštitit akci na podporu islámu Valentýnem,“ reagoval. Pořadatelé vsadili na Valentýna jako symbol lásky právě proto, že islám lásku neslaví. Podle Konvičky islám nemá u nás co dělat a lidé se mu budou bránit. Připomíná, že se nejedná o extremismus, šíření islámu chtějí zabránit i legislativní cestou.

Značný ohlas mělo vystoupení Pavlína Bitarové, která dříve k islámu konvertovala. Poté, co poznala jeho odvrácenou tvář, vzdala se jej. Teď popisuje, jakému pronásledování a hrozbám újmy na životě svém i dcery je vystavena. „Muž má dovoleno ženu bít. Nesmí jen krvácet a musí ji bít tak, aby byla schopná souložit,“ řekla.

„Největší obětí islámu jsou samotní muslimové. Změna je nemožná, je cestou do pekla a trestá se smrtí. Pokud by někdo přišel, že islám oseká a nechá jen ty lepší věci, tak je vlastně odpadlíkem,“ říká bývalá muslimka. Tvrdí, že islám s arabskou kulturou nemá nic společného.

Bez konfliktů

Opačný názor prezentoval opodál u stánku s vystaveným koránem student religionistiky Matouš Vencálek. Odpůrci islámu podle něj šíří spousty dezinformací. Islám vyznává 1,6 miliardy lidí a nelze je všechny vnímat jako hrozbu. Policisté nemuseli řešit žádné významné potíže. Jediný, kdo antikonfliktní tým zaměstnal, byl muž ohánějící se novinářským průkazem. Jeho incident s pořadatelskou službou řešili členové antikonfliktního týmu.

Největší obětí islámu jsou samotní muslimové bývalá muslimka

Foto autor: Foto PRÁVO – Milan Vojtek

Foto popis: Demonstrace odpůrců islámu byla viditelnější.“¹⁰⁰

20.11.2015 – „Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru“

Tento článek pojednává o zrušení návštěvy Prahy šéfkou unijní diplomacie a o důvodech, které ke zrušení dané návštěvy vedly, viz níže. Článek pojednávající o této události se tedy nedá považovat ani za pozitivní, ani za negativní událost, proto je v tabulce označen jako N/P.

„Šéfka unijní diplomacie Federica Mogheriniová zrušila včerejší návštěvu Prahy i kvůli tomu, že někteří čeští politici spojují islám a uprchlíky s terorismem, aniž mezi nimi rozlišují. S odkazem na vysoce postavený evropský zdroj to uvedl Radiožurnál ČRo.

Podle něj atmosféra v Česku „nepřispívá k vedení debaty o zahraniční politice“. To vedle poranění nohy ministra Lubomíra Zaorálka (ČSSD) sehrálo roli ve zrušení návštěvy, zvláště když se Mogheriniová měla sejít i s prezidentem Milošem Zemanem, dodal zdroj. Mluvčí Hradu Jiří Ovčáček k tomu napsal, že na anonymní zdroje nebude reagovat. Prezident podle něj jednoznačně hájí zájmy a bezpečnost českých občanů. „Právě bezpečí občanů ohrožují ti, kteří jsou pro bezbřehé přijímání migrantů,“ uvedl.

Až do středy se s ní počítalo

Šéf ODS Petr Fiala na adresu „nenávštěvy“ z Bruselu ironicky poznamenal: „Škoda že dnes do ČR nepřijela Federica Mogherini. Mohla nám vysvětlit, proč v Evropské komisi prosadila označování zboží z izraelských osad. O bezpečnosti, kterou má na starost, bychom se od ní stejně mnoho nedozvěděli.“ Zdroje z diplomacie řekly ČTK, že ještě do středečního večera se s návštěvou

100VOJTEK, Milan. Demonstrace v Brně islám hájily i hanily. *Právo* [online]. , 4 [cit. 2021-4-26].

počítalo. Zrušena byla náhle. Oficiálně uváděným důvodem pro to je zranění nohy ministra Zaorálka, o němž se ale ví již několik dní. Podle ČTK je tak náhlé zrušení návštěvy neobvyklé i proto, že Mogheriniová se neměla sejít jen se Zaorálkem, ale i s řadou dalších politiků. Podle některých diplomatů ale může být za zrušením návštěvy více důvodů, včetně dopadů nedávných teroristických útoků v Paříži. Europoslanec za TOP 09 Jiří Pospíšil na Facebooku napsal, že pokud by byly skutečným důvodem výroky Zemana, považoval by to za velmi nešťastné. „Nepřijela-li paní Mogheriniová proto, že by u nás mohla slyšet jiné názory na uprchlickou krizi a islám, pak to ukazuje, že jsme v EU stále země druhé kategorie,“ uvedl. „¹⁰¹

Tabulka ukazuje výsledky analýzy, zda daný článek obsahuje slovo terorismus/terorista/teroristický, či teroristická, příklady viz 1. příloha.

Datum publikace článku + titulek	Je použito slovo terorismus/terorista/teroristický/teroristická?
07.01.2015 – „* Houellebecq píše o islamizaci Francie“	NE
08.01.2015 – „Po střelbě“	NE
08.01.2015 – „Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu“	NE
09/01/2015 - „Expert:Tento atentát je zlomový bod“	NE
09.01.2015 – „Itálie zneklidněná zločinem“	NE
09.01.2015 – „Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu“	ANO
10.01.2015 – „Zmatek“	NE
10.01.2015 – „Čeští muslimové odmítli zlehčování zločinu“	ANO
12.01.2015 – „Lidé proti teroru a tmářství“	NE
13.01.2015 – „Nejsem Charlie, říká část muslimů“	NE
15.01.2015 – „Na nové číslo <i>Charlie Hebdo</i> se stály fronty“	NE
16/01/2015 – „Egyptan dostal tři roky za ateismus“	NE
17.01.2015 – „Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci“	NE
19.01.2015 – „Sobotka: BIS dostane další milióny proti terorismu“	NE
23.01.2015 – „Nechce islám, chce do Strakovky“	NE
24/01/2015 – „Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život“	NE
26.01.2015 – „Tillich odporuje Merkelové: islám k nám do Saska nepatří“	NE
29.01.2015 – „Etická komise radí vyhodit protiislamistu Konvičku“	NE
05.02.2015 – „Za změnu víry je v té zemi trest smrti“	NE
11.02.2015 – „Zeman v Jordánsku: Česko je připraveno k účasti na boji s IS“	NE
16.02.2015 – „Demonstrace v Brně islám hájily i hanily“	NE
10/03/2015 – „Na Němcova zřejmě střílel Dadajev“	ANO
03/04/2015 – „Protest Kanady proti zbičování blogera vyvola v Rijádu hněv“	NE
09.04.2015 – „Svět má patřit křesťanství a islámu“	NE

101, ČTK. Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru. *Právo* [online]. 2015, , 2 [cit. 2021-4-26].

14/04/2015 – „Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřítáhl“	NE
06/05/2015 – „Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS“	NE
09.05.2015 – „Arméni kvůli genocidě odmítají sochu Atatürka“	NE
01.06.2015 – „Policie vyšetřuje napadení protiislámských aktivistů zahraničními studenty v Olomouci“	NE
04.06.2015 – „IS zverboval první ženu z Moskvy“	NE
05.06.2015 – „Izrael: Syrská armáda je v nejhorším stavu od roku 2011“	NE
24.06.2015 – „Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou“	NE
25.06.2015 – „Storm: Bývalí přátelé mě chtějí zabít“	NE
29.06.2015 – „Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman“	NE
01.07.2015 – „Jdeme do voleb, zavelel Konvička na demonstraci proti uprchlíkům“	NE
02.07.2015 – „Dobrodruh a statečný člověk Storm“	NE
04.07.2015 – „Nový Okamura se nechytí, doufají politici“	NE
08.07.2015 – „Řečníci z akce proti migrantům mohli porušit zákon“	NE
20.07.2015 – „Alžírsko – další země stojící na rozcestí“	NE
28/07/2015 – „Srby verbuje profesor šarií řečený Šajch“	NE
10.08.2015 – „Úsvit sází na veterána. Muslimy vyhánět nechce“	NE
11/08/2015 – „Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise“	NE
17.08.2015 – „Jedna z unesených Češek přijala islám“	NE
20.08.2015 – „Antiislamisté demonstrovali za svobodu žen v islámu“	NE
10.09.2015 – „Divadlo nabídne 23 premiér. Na paškál si vezme i islám“	NE
16.09.2015 – „Dalajláma: Evropa nemůže přijmout všechny“	NE
16.09.2015 – „Zaslechli jsme ve Sněmovně“	ANO
24/09/2015 – „Moskva otevřela největší mešitu Evropy“	NE
02.10.2015 – „Sněmovna odmítla časově neomezené povinné kvóty“	NE
10/10/2015 – „Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli <i>Satanským veršům</i> “	NE
13.10.2015 – „Seehofer: Budeme chtít tranzitní zóny“	NE
17.10.2015 – „Orbán zavřel zelenou hranici s Chorvaty“	NE
19.10.2015 – „Kancelářčino „zvládneme to“ už nezabírá“	NE
23.10.2015 – „Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností“	NE
29.10.2015 – „Turecká vládní strana prý pomůže osamělým voličům i jako seznamka“	NE
03.11.2015 – „Zeman: Co když Německo uzavře hranice? Přejde sem půl milionu lidí“	NE
04.11.2015 – „Šaráda v žebříčku maloměstských hodnot“	NE
09.11.2015 – „V Praze bude 17. listopadu zase dusno“	NE
13.11.2015 – „Iráčtí Kurdové začali čistit Sindžár“	NE
18.11.2015 – „Zeman byl mezi svými, sklídl ovace“	NE
20.11.2015 – „Mogheriniová nepřijela prý kvůli spojování běženců a teroru“	NE
24.11.2015 – „Je to „Boko Zeman“, kritizuje šéf muslimských obcí“	ANO
25.11.2015 – „Zeman: S migranty přichází i teroristé“	NE
05/12/2015 – „FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus“	NE
09.12.2015 – „Kauza Saúdi: končí opravdu zavírání očí?“	ANO
11.12.2015 – „Kmoníček schválen jako velvyslanec v USA, u Zemana zůstane ještě rok“	NE
16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici“	NE
11.12.2015 – Kmoníček vevyslancem	NE

Výsledný seznam událostí, které lze označit za pozitivní, či negativní.

Tento seznam obsahuje pouze články ze **Seznamu článků obsahujících slovo islám z deníku Právo**, které bylo možné definovat jako pozitivní, či negativní. Pod články je uvedena událost, o které daný článek pojednává.

08.01.2015 – „Po střelbě“¹⁰²

Útok na *Charlie Hebdo*

08.01.2015 – „Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu“¹⁰³

Útok na *Charlie Hebdo*

09/01/2015 - „Expert:Tento atentát je zlomový bod“¹⁰⁴

Útok na *Charlie Hebdo*

09.01.2015 – „Itálie zneklidněná zločinem“¹⁰⁵

Útok na *Charlie Hebdo*

09.01.2015 – „Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu“¹⁰⁶

Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti

12.01.2015 – „Lidé proti teroru a tmářství“¹⁰⁷

Demonstrace na uctění obětí útoku na *Charlie Hebdo*

16/01/2015 – „Egyptan dostal tři roky za ateismus“¹⁰⁸

Odsouzení Karima al-Bannu za ateismus

17.01.2015 – „Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci“¹⁰⁹

102MITROFANOV, Alexandr. *Po střelbě* [online]. Borgis, 2015, , 6 [cit. 2021-01-03].

103Čeští politici varují před hrozbou extrémního islamismu [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

104Expert: Tento atentát je zlomový bod. *Právo*. 2015, , 13.

105KAŠPAR, Josef. *Itálie zneklidněná zločinem v Paříži se nechce nechat zaskočit* [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

106MARTINEK, Jan. *Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

107ŠVEC, Michael. *Lidé proti teroru a tmářství* [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

108Egyptan dostal tři roky za ateismus. *Právo*. 2015, , 16.

109Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

Demonstrace na Hradčanském náměstí

24/01/2015 – „Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život“¹¹⁰

Únos japonských rukojmích Islámským státem

10/03/2015 – „Na Němcova zřejmě střílel Dadajev“¹¹¹

Střelba na Borise Němcova

03/04/2015 – „Protest Kanady proti zbičování blogera vyvola v Rijádu hněv“¹¹²

Odsouzení ochránce lidských práv

14/04/2015 – „Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl“¹¹³

Projev Geerse Wilderse

06/05/2015 – „Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS“¹¹⁴

Verbování pro IS v Moskvě

04.06.2015 – „IS zverboval první ženu z Moskvy“¹¹⁵

Naverbování první ženy z Moskvy do IS

24.06.2015 – „Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou“¹¹⁶

Nenávistné výroky v poslanecké sněmovně

29.06.2015 – „Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman“¹¹⁷

Zeman promlouvá o přijímání migrantů

28/07/2015 – „Srby verbuje profesor šarií řečený Šajch“¹¹⁸

Verbování Srbů do IS

11/08/2015 – „Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise“¹¹⁹

Zavraždění 300 členů irácké volební komise

16.09.2015 – „Zaslechli jsme ve Sněmovně“¹²⁰

Nenávistné výroky ve sněmovně (Sobotka, Bělobrádek, Okamura)

110Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život. *Právo*. 2015, , 17.

111Na Němcova zřejmě střílel Dadajev. *Právo*. 2015, , 13.

112Protest Kanady proti zbičování blogera vyvolal v Rijádu hněv. *Právo*. 2015, , 10.

113Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl. *Právo*. 2015, , 12.

114Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS. *Právo*. 2015, , 11.

115IS zverboval první ženu z Moskvy. *Právo*. 2015, , 14.

116ZPĚVÁČKOVÁ, Barbora. *Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

117Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

118Srby verbuje profesor šarií řečený Šajch. *Právo*. 2015, , 9.

119Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise. *Právo*. 2015, , 15.

120Zaslechli jsme ve Sněmovně [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

24/09/2015 – „Moskva otevřela největší mešitu Evropy“¹²¹
Otevření největší mešity v Evropě

10/10/2015 – „Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli Satanským veršům“¹²²
Velvyslanec ČR předvolán kvůli *Satanským veršům*

23.10.2015 – „Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností“¹²³
Výzva k ukončení násilí v Izraeli

09.11.2015 – „V Praze bude 17. listopadu zase dusno“¹²⁴
Nahlášení demonstrací na 17. listopadu

18.11.2015 – „Zeman byl mezi svými, sklidil ovace“¹²⁵
Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci

05/12/2015 – „FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus“¹²⁶
Masakr v San Bernardinu

16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici“¹²⁷
Rijád utvořil koalici proti terorismu

Výsledný seznam zkoumaných událostí

- Útok na *Charlie Hebdo*

Útok na satirický týdeník *Charlie Hebdo* v Paříži si vyžádal nejméně 12 mrtvých a několik zraněných. „Muži v černých kapucích vnikli do budovy a v redakcích začali střílet ze zbraní typu kalašnikov. Členové redakce se snažili někam utéct, někteří z nich se dostali například na střechu. Ozbrojenci zabili 10 novinářů a 2 policisty, zranili několik dalších zaměstnanců redakce a poté z budovy utekli.“¹²⁸ Muži se podle jedné ze zaměstnankyň redakce hlásili k teroristické skupině Al-Káida.¹²⁹

¹²¹Moskva otevřela největší mešitu Evropy. *Právo*. 2015, , 17.

¹²²Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli Satanským veršům. *Právo*. 2015, , 21.

¹²³Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

¹²⁴V Praze bude 17. listopadu zase dusno [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

¹²⁵Zeman byl mezi svými, sklidil ovace [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

¹²⁶FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus. *Právo*. 2015, , 8.

¹²⁷Rijád stvořil sunnitskou koalici. *Právo*. 2015, , 16.

¹²⁸Při útoku na redakci *Charlie Hebdo* zastřelili teroristé v Paříži 12 lidí, před policií prchají. *IROZHLAS* [online]. 2015 [cit. 2020-12-29]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/pri-utoku-na-redakci-charlie-hebdo-zastrelili-teroriste-v-parizi-12-lidi-pred-policii-prchaji_201501071647_kbrezovska

¹²⁹Expert: Tento atentát je zlomový bod. *Právo*. 2015, , 13.

- Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti

„Je islám hrozbou pro českou společnost, nebo jsou obavy z něj zbytečné? Tyto otázky byly hlavním tématem na veřejném fóru Islamofobie v české společnosti, které ve čtvrtek pořádal Evropský dům.“¹³⁰

- Demonstrace na uctění obětí útoku na *Charlie Hebdo*

Demonstrující zaplnili centrum Paříže. „Na půldruhého miliónu demonstrujících se tu sešlo při pochodu k uctění památky 17 obětí teroristických útoků z minulého týdne a vyjádření protestu proti teroru a tmářství.“¹³¹

- Odsouzení Karima al-Bannu za ateismus

Egyptan Karim al-Bannu byl odsouzený na tři roky vězení, protože na sociální síti Facebook prohlásil, že je ateista a urazil tím podle soudu islám.¹³²

- Demonstrace na Hradčanském náměstí

Demonstrující se shromáždili na Hradčanském náměstí. „Řada z nich měla české vlajky, někteří měli transparenty s nápisy jako Islám je zlo, Stop islámu. Zúčastnilo se i několik politiků, a to z Úsvitu a ODS. Dvě desítky lidí naopak manifestovaly za práva muslimů a dalších náboženských skupin.“¹³³

- Únos japonských rukojmích Islámským státem

Islámský stát držel v zajetí dva japonské rukojmí, Harunu Jukawu a Kendžiho Gota. Matka novináře Kendžiho Gota se snažila veřejně vyjednat s Islámským státem propuštění svého syna výměnou za svůj život. Kendži Got podle své matky, Džunko Išidové, odjel do Sýrie osvobodit ze zajetí svého přítele Harunu Jukawu. Rodině novináře krátce po jeho odjezdu do Sýrie přišly zprávy které požadovaly několik milionů dolarů jako výkupné. Další zprávy od únosců pak na rodinu vyvíjely psychický tlak odpočítáváním času. Tokio se s únosci snaží vyjednat o propuštění obou rukojmích.¹³⁴

- Střelba na Borise Němcova

130MARTINEK, Jan. *Všechny nás zabijí, znělo na debatě o islámu* [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

131ŠVEC, Michael. *Lidé proti teroru a tmářství* [online]. Borgis, 2015, , 1 [cit. 2021-01-03].

132Egyptan dostal tři roky za ateismus. *Právo*. 2015, , 16.

133Zakažme islám jako nacismus, znělo na demonstraci [online]. Borgis, 2015, , 3 [cit. 2021-01-03].

134Zoufalá matka rukojmího nabídla islamistům život. *Právo*. 2015, , 17.

Zaur Dadajev byl zadržen v souvislosti s vraždou Borise Němcova, ruského opozičního politika. Zaur Dadajev prý s vyšetřovateli příliš nespolupracuje ale z jeho dosavadní výpovědi vyplývá, že by mohl být organizátorem zločinu a vražda by mohla mít za důvod Němcovy výroky na adresu islámu. Vražda byla již dříve přisuzována islámskému terorismu, Boris Němcov podle vyšetřovatelů již dříve dostával výhrůžky za odsouzení útoku na satirický týdeník *Charlie Hebdo*.¹³⁵

- Odsouzení ochránce lidských práv

Kanada protestovala proti odsouzení ochránce lidských práv ze Saúdské Arábie k deseti letům vězení. Protest se v SA nesetkal s úspěchem, Saúdská Arábie se proti protestům tvrdě ohradila. Království prý nepřipustí žádné vměšování do jeho vnitřních záležitostí, bojovník pro lidská práva se provinil proti islámskému právu šaría a bude na základě toho potrestán. Jeho manželka s dětmi uprchla ze země právě do Kanady.¹³⁶

- Projev Geerse Wilderse

Geers Wilders, kritik islámu pocházející z Nizozemska v pondělí na demonstraci označoval členy hnutí Vlastenečtí Evropané proti islamizaci Západu. Na demonstraci déle stoupence tohoto hnutí označoval mimo jiné za hrdiny a německé vlastence. Wilders v minulosti mimo jiné i přirovnal svatou knihu islámu, *Korán* k Hitlerovu *Mein Kampf*. Pořadatelé předpokládali, že Wilders na demonstraci naláká více účastníků, ale reálná účast byla od těchto představ velmi daleko.¹³⁷

- Verbování pro IS v Moskvě

Na území Sýrie ovládané Islámským státem odcestovali dva až čtyři tisíce lidí původem z Asie. Mnoho z nich bylo naverbováno Čečenci v Moskvě. Většina Tádžiků byla naverbována „čečenskými gangy“, někteří odešli do Sýrie dokonce s celými rodinami. Členové rodin nových bojovníků za islámský stát se chlubí nově nabitými nemovitostmi v Aleppu. Naopak rodina nově naverbovaných bojovníků islámského státu žijících v Asii vzkazuje slova plné nenávisti.

Nurat Nazarov vzkazuje ze Sýrie, že brzy půjsou do Sýrie bojovat všichni a v Tádžikistánu nikdo nezůstane.¹³⁸

135Na Němcova zřejmě střílel Dadajev. *Právo*. 2015, , 13.

136Protest Kanady proti zbičování blogera vyvolal v Rijádu hněv. *Právo*. 2015, , 10.

137Wilders v Drážďanech očekávané davy nepřitáhl. *Právo*. 2015, , 12.

138Tisk: Čečenci verbují v Moskvě pro IS. *Právo*. 2015, , 11.

- Naverbování první ženy z Moskvy do IS

Islámský stát naverboval do svých řad devatenáctiletou studentku z Moskvy. Studentka studovala religionistiku na prestižní moskevské univerzitě. Podle expertů zatím nelze říci zda se jedná o nový trend mezi mladými ruskami.¹³⁹

- Nenávistné výroky v poslanecké sněmovně

„V ostrou kritiku islámu se ve Sněmovně zvrhlo úterní veřejné slyšení sněmovního petičního výboru, který se zabýval peticí proti přijímání imigrantů podle kvót. Debata byla bouřlivá.“¹⁴⁰

- Zeman promlouvá o přijímání migrantů

„Přijímáním migrantů se usnadňuje expanze Islámského státu do Evropy, řekl prezident Miloš Zeman pro server *Parlamentní listy*.“¹⁴¹

- Verbování Srbů do IS

Idris Bilibani verbuje v Srbsku nové bojovníky pro Islámský stát, je známý pod přezdívkou Šajch. Srbské tajné služby jsou obeznámeny, že se Šajch osobně zná s extremisty, přesto ale nebyl zadržen. V místě, odkud nabírá nové bojovníky pro Islámský stát se nenašly žádné zbraně, nebylo to tedy náborové středisko v pravém slova smyslu. Podle bezpečnostních expertů je v Srbsku riziko útoku Islámského státu poměrně malé.¹⁴²

- Zavraždění 300 členů irácké volební komise

Údajně 300 členů Irácké volební komise bylo zastřeleno stoupenci Islámského státu. Údajně to byla součást zátahu na všechny, kteří šíří ideje neslučitelné s islámem. Další členy komise stoupenci Islámského státu pořezali noži.¹⁴³

- Nenávistné výroky ve sněmovně (Sobotka, Bělobrádek, Okamura)

Ve sněmovně mimo jiné zaznělo: „Myslím, že není správné tady hovořit o tom, že máme dvě možnosti – demokracie a svoboda, nebo islám. Já tady nechci islamisty, nechci tady islámské teroristy. Chci pít pivo, chci jíst vepřové“¹⁴⁴

139IS zverboval první ženu z Moskvy. *Právo*. 2015, , 14.

140ZPĚVÁČKOVÁ, Barbora. *Imigranty nechceme, islám je hrozba, hřmělo Poslaneckou sněmovnou* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

141Přijímání migrantů pomáhá IS, řekl Zeman [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

142Srby verbuje profesor šarií řečený Šajch. *Právo*. 2015, , 9.

143Islámský stát údajně zavraždil 300 členů irácké volební komise. *Právo*. 2015, , 15.

144Zaslechli jsme ve Sněmovně [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

- Otevření největší mešity v Evropě

Vladimir Putin otevřel v Moskvě mešitu, která může pojmut až deset tisíc věřících. Při otevírací ceremonii citoval Putin části Koránu a odsoudil činy Islámského státu a prohlásil, že nemá s pravým islámem nic společného. Pro Putina je prý důležité, aby mladí muslimové v Rusku vyrůstali ovlivěni ideologiemi skutečného islámu, potom jim prý nikdy z Islámského státu nevnutí jeho překroucenou podobu.¹⁴⁵

- Velvyslanec ČR předvolán kvůli Satanským veršům

Jiřího Slavíka, českého velvyslance v Rijádu, předvolalo ministerstvo zahraničí Saúdské Arábie kvůli vydání českého překladu knihy *Satanské verše*, která podle Saúdské Arábie uráží islám a všechny muslimy. Slavík však odvětil, že nemůže proti vydání knihy podniknout žádné právní kroky, neboť je její vydání v České republice zcela v souladu se zákonem.¹⁴⁶

- Výzva k ukončení násilí v Izraeli

„K okamžitému ukončení násilností v Izraeli a na palestinských územích včera vyzvali americký ministr zahraničí John Kerry a izraelský premiér Benjamin Netanjahu při setkání v Berlíně. Odsoudili nedávné útoky, při kterých zahynulo přes 50 Izraelců a Palestinců.“¹⁴⁷

- Nahlášení demonstrací na 17. Listopadu¹⁴⁸

„V den výročí 17. listopadu Praze hrozí, že vzpomínku událostí z let 1939 a 1989 zase přebijí protesty. Na příští úterý je v centru metropole nahlášeno hned sedm protestů: čtyři proti islámu a uprchlíkům a tři proti netoleranci.“¹⁴⁹

- Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci

„Dva tisíce lidí přišly na akci Bloku proti islámu a hnutí Úsvit – Národní koalice, aby vyjádřily podporu Zemanovým názorům na islám a migraci. Jeho projev přerušily ovace z davu, nad nímž se tyčily plakáty s portrétem prezidenta.“¹⁵⁰

- Masakr v San Bernardinu

Masakr 14 lidí v San Bernardinu v Kalifornii již vyšetřuje FBI jako teroristický čin. Jedna

¹⁴⁵Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli Satanským veršům. *Právo*. 2015, , 21.

¹⁴⁶Rijád si předvolal velvyslance ČR kvůli Satanským veršům. *Právo*. 2015, , 21.

¹⁴⁷*Kerry a Netanjahu vyzvali k ukončení násilností* [online]. Borgis, 2015, , 13 [cit. 2021-01-03].

¹⁴⁸*V Praze bude 17. listopadu zase dusno* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

¹⁴⁹*V Praze bude 17. listopadu zase dusno* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

¹⁵⁰*Zeman byl mezi svými, sklídl ovace* [online]. Borgis, 2015, , 2 [cit. 2021-01-03].

z pachateleka útoku, Tashfeen Maliková, před útokem vyjádřila svůj souhlas s ideologiemi Islámského státu. To jestli za útokem skutečně stojí Islámský stát, nebo se jedná spíše o seberadikalizaci se stále vyšetřuje. Při vyšetřování vyšlo najevo že manžel výše zmíněné spolupachatelky krátce před činem komunikoval s několika známými teroristy a na místě jeho pobytu se našly tři již sestrojené bomby.¹⁵¹

- Rijád utvořil koalici proti terorismu

Saudská Arábie zformovala koalici 34 zemí proti terorismu, operačním střediskem bude Rijád. Ke koalici se přidali mimo jiné Turecko, Jemen, Omán i Bahrajn. Ve většině zemí koalice převažuje sunnitský islám.¹⁵²

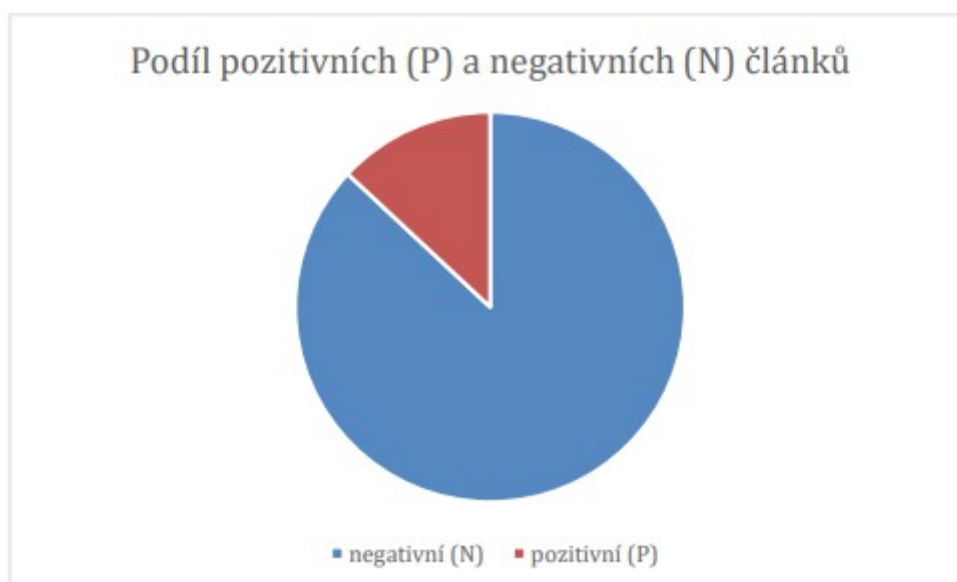
151FBI už vyšetřuje masakr jako terorismus. *Právo*. 2015, , 8.

152Rijád stvořil sunnitskou koalici. *Právo*. 2015, , 16.

Výsledná analýza článků

Výsledná analýza deníku *Právo*

Název události	Článek je negativní (N) /pozitivní (P)
Útok na <i>Charlie Hebdo</i>	N
Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti	N
Demonstrace na uctění obětí útoku na <i>Charlie Hebdo</i>	N
Odsouzení Karima al-Bannu za ateismus	N
Demonstrace na Hradčanském náměstí	N
Únos japonských rukojmích Islámským státem	N
Střelba na Borise Němcova	N
Odsouzení ochránce lidských práv	N
Projev Geerse Wilderse	N
Verbování pro IS v Moskvě	N
Naverbování první ženy z Moskvy do IS	N
Nenávistné výroky v poslanecké sněmovně	N
Zeman promlouvá o přijímání migrantů	N
Verbování Srbů do IS	N
Zavraždění 300 členů irácké volební komise	N
Nenávistné výroky ve sněmovně (Sobotka, Bělobrádek, Okamura)	N
Otevření největší mešity v Evropě	P
Velvyslanec ČR předvolán kvůli <i>Satanským veršům</i>	N
Výzva k ukončení násilí v Izraeli	P
Nahlášení demonstrací na 17. listopadu	N
Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci	N
Masakr v San Bernardinu	N
Rijád utvořil koalici proti terorismu	P

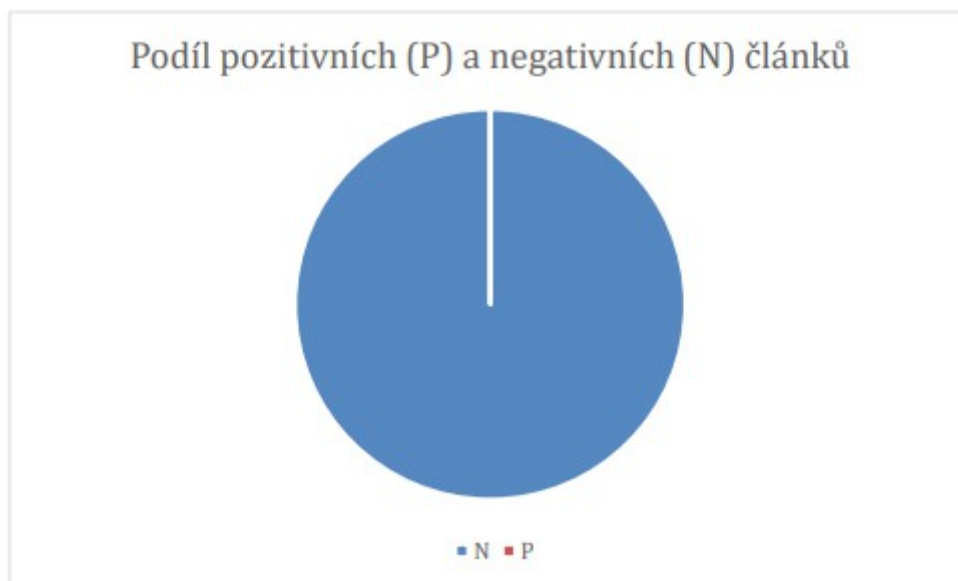
Název události	Je použito slovo terorismus/terorista/teroristický/teroristická?
Útok na <i>Charlie Hebdo</i>	NE
Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti	ANO
Demonstrace na uctění obětí útoku na <i>Charlie Hebdo</i>	NE
Odsouzení Karima al-Bannu za ateismus	NE
Demonstrace na Hradčanském náměstí	NE
Únos japonských rukojmích Islámským státem	NE
Střelba na Borise Němcova	ANO
Odsouzení ochránce lidských práv	NE
Projev Geerse Wilderse	NE
Verbování pro IS v Moskvě	NE
Naverbování první ženy z Moskvy do IS	NE
Nenávistné výroky v poslanecké sněmovně	NE
Zeman promlouvá o přijímání migrantů	NE
Verbování Srbů do IS	NE
Zavraždění 300 členů irácké volební komise	NE
Nenávistné výroky ve sněmovně (Sobotka, Bělobrádek, Okamura)	ANO
Otevření největší mešity v Evropě	NE
Velvyslanec ČR předvolán kvůli <i>Satanským veršům</i>	NE
Výzva k ukončení násilí v Izraeli	NE
Nahlášení demonstrací na 17. listopadu	NE
Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci	NE
Masakr v San Bernardinu	NE
Rijád utvořil koalici proti terorismu	NE

V deníku *Právo* je tedy mediální obraz islámu ve zkoumaném období spíše negativní a islám zde ve zkoumaném období spíše nebývá spojován s terorismem.

Výsledná analýza *Hospodářských novin*

Název události	Článek je negativní (N) /pozitivní (P)
<u>Útok na <i>Charlie Hebdo</i></u>	N
<u>Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti</u>	N
<u>Zeman promlouvá o přijímání migrantů</u>	N
<u>Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci</u>	N

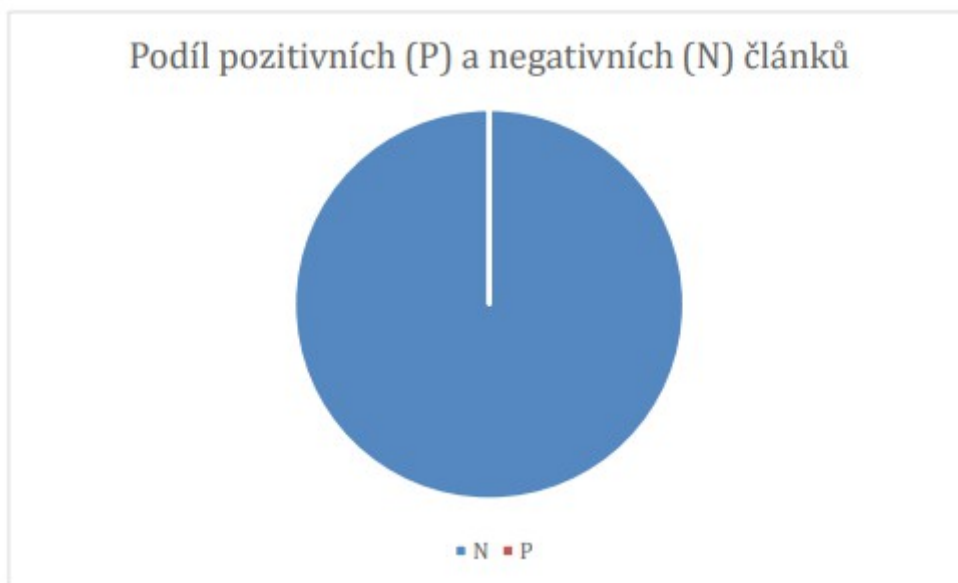
Název události	Je použito slovo terorismus/terorista/teroristický/teroristická?
<u>Útok na <i>Charlie Hebdo</i></u>	NE
<u>Veřejné fórum Islamofobie v české společnosti</u>	ANO
<u>Zeman promlouvá o přijímání migrantů</u>	NE
<u>Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci</u>	NE

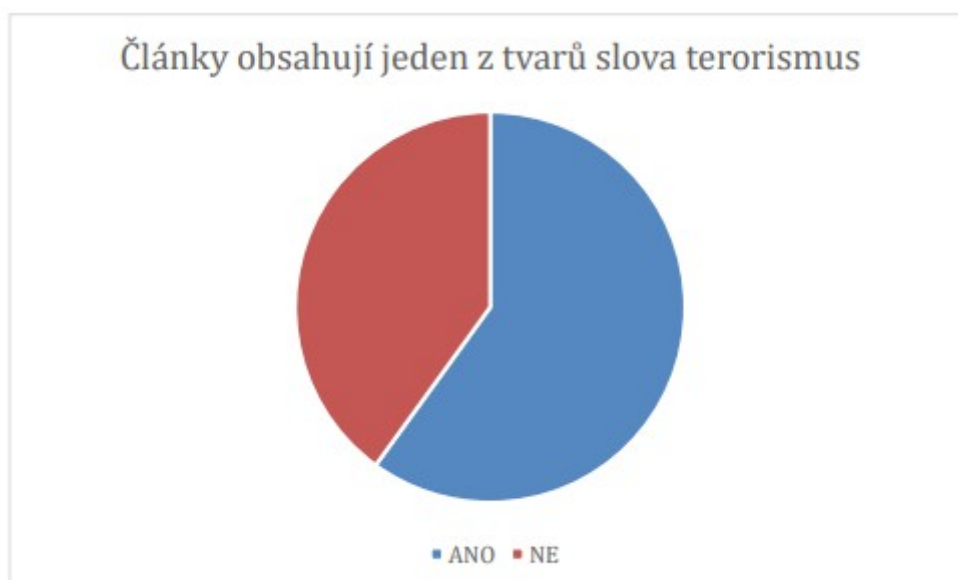
V *Hospodářských novinách* je tedy mediální obraz islámu negativní a islám zde ve zkoumaném období spíše nebývá spojován s terorismem.

Výsledná analýza *Lidových novin*

Název události	Článek je negativní (N) /pozitivní (P)
<u>Útok na <i>Charlie Hebdo</i></u>	N
<u>Demonstrace na Hradčanském náměstí</u>	N
<u>Projev Geerse Wilderse</u>	N
<u>Zeman promlouvá o přijímání migrantů</u>	N
<u>Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci</u>	N

Název události	Je použito slovo terorismus/terorista/teroristický/teroristická?
Útok na <i>Charlie Hebdo</i>	ANO
Demonstrace na Hradčanském náměstí	NE
Projev Geerse Wilderse	NE
Zeman promlouvá o přijímání migrantů	ANO
Promluva prezidenta na protislámské demonstraci	ANO

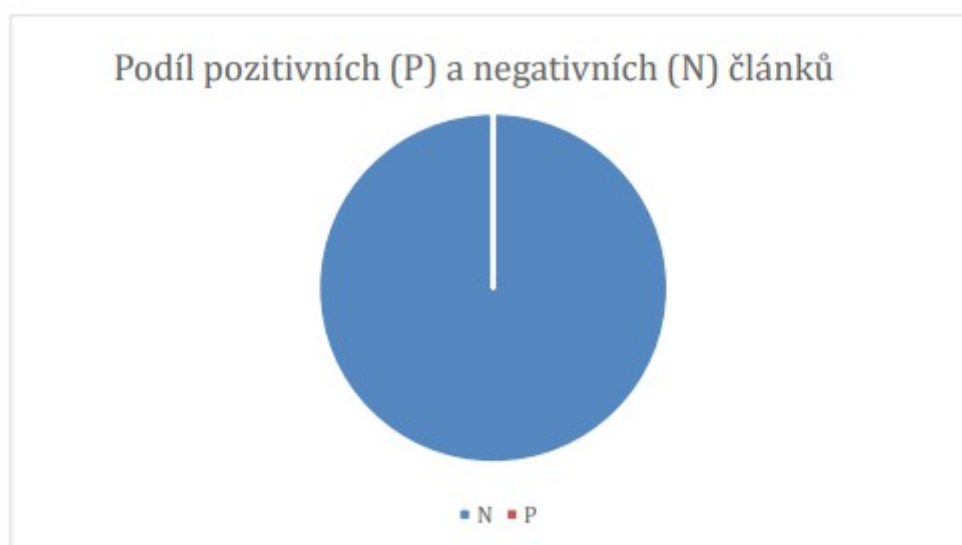

V *Lidových novinách* je tedy mediální obraz islámu ve zkoumaném období negativní a islám

zde ve zkoumaném období většinou bývá spojován s terorismem.

Výsledná analýza *Mladé fronty DNES*

Název události	Článek je negativní (N) / pozitivní (P)
Útok na <i>Charlie Hebdo</i>	N
Střelba na Borise Němcova	N
Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci	N

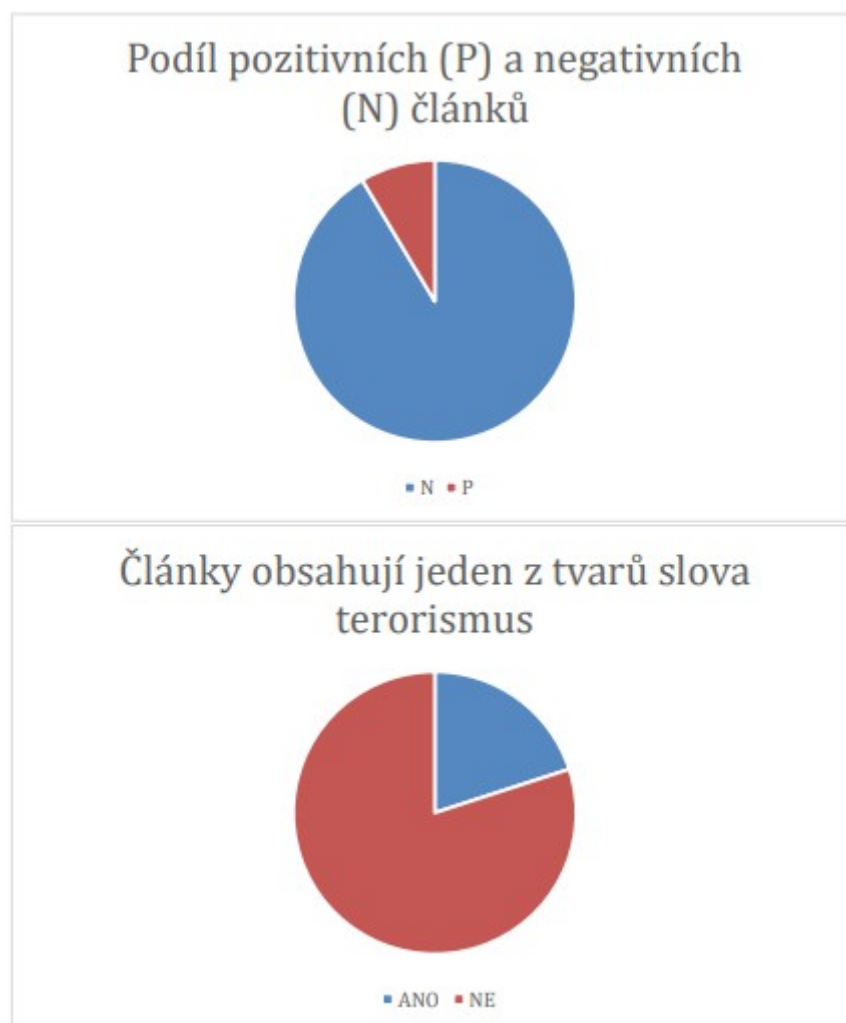

Název události	Je použito slovo terorismus/terorista/teroristický/teroristická?
Útok na <i>Charlie Hebdo</i>	NE
Střelba na Borise Němcova	NE
Promluva prezidenta na protiislámské demonstraci	NE

V deníku *Mladá fronta Dnes* je tedy mediální obraz islámu ve zkoumaném období negativní a islám zde ve zkoumaném období je spojován s terorismem.

Výsledná analýza deníku *Právo*, *Hospodářských novin*, *Lidových novin* a *Mladé fronty DNES*

Ve zkoumaných českých médiích je ve zkoumaném období mediální obraz islámu z většiny negativní, konkrétně jsou články procentuelně rozděleny na 91 % negativních článků a 9 % pozitivních. Dále islám v těchto denících většinou není spojován s terorismem, konkrétně 80 % článků neobsahuje žádný z tvaru slova terorismus a 20 % ano.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo metodou kvantitativní mediální analýzy zjistit jaký je mediální obraz islámu v českých médiích v roce 2015. Jako předmět mého výzkumu jsem vybrala čtyři přední česká periodika, z toho důvodu, aby v mém výzkumu nebylo zastoupeno jen jedno periodikum a výsledek mého výzkumu tak poukazoval spíše na mediální obraz islámu v českém tisku jako celek, než jen na mediální obraz islámu v daném periodiku. Po postupování podle předem přesně specifikovaných kroků byly výstupem mé mediální analýzy tabulky článků pojednávající o jedné z předem specifikovaných událostí a obsahující slovo islám. Články v tabulkách jsem dále rozdělila na negativní a pozitivní a také podle faktu, zda obsahují nějaký z tvarů slova terorismus, nebo ne. Výzkumem jsem chtěla buď potvrdit, či vyvrátit mé předem stanovené hypotézy:

1) Většina článků pojednávajících o islámu bude negativní

2) Většina článků pojednávajících o islámu bude islám spojovat s terorismem.

Výsledky mého výzkumu jsem tedy potvrdila svou první hypotézu, neboť 91 % zkoumaných článků bylo negativních a jen 9 % pozitivních. Výsledky svého výzkumu jsem dále vyvrátila svou druhou hypotézu, neboť pouze 20 % zkoumaných článků bylo spojováno s terorismem a 90% článků terorismus nijak nezmiňovaly.

Média respondenty svým obsahem ovlivňují jak pozitivně, tak i negativně. Islám je v médiích prezentován pouze zprostředkovaně. Události v souvislosti s islámem jsou prezentovány zkresleně a skutečná podstata věci zůstává čtenáři neznámá, neboť nejsou u událostí uvedeny veškeré souvislosti s ní spojené. Je tedy možné, že vybraná média v roce 2015 své čtenáře podle získaných dat ovlivnila tak, že o islámu smýšleli negativně a mohla tak mezi nimi šířit islamofobii. Vybraná média v roce 2015 naopak čtenáře podle výsledných dat nejspíše neovlivnila tak, aby si spojovali islám s terorismem a tímto způsobem tedy islamofobii nejspíše nešířila.

Seznam použité literatury

- ALLI, Irfan. *25 Prophets of Islam* [online]. Ebookit.com, 2013 [cit. 2020-07-04]. ISBN 1456613073.
- COOK, Michael. *Muhammad*. Praha: Odeon Argo, 1994. ISBN 80-207-0498-1.
- RATH, Jan. 2002. ISBN 978-90-04-12192-8.
- HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ. *Slovník žurnalistiky: Výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Karolinum, 2017.
- Kettani, Houssain. (2010). Muslim Population in Europe: 1950 - 2020. *International Journal of Environmental Science and Development*. 1. 10.7763/IJESD.2010.V1.29.
- TYL, Tomáš. *Náboženská svoboda?* [online]. 2001, 12.3.2001 [cit. 2020-07-19]. ISSN epravo.cz. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nabozenska-svoboda-2767.html?mail>
- KOLOVRATNÍK, Martin. Proč se lidé bojí islámu? *ParlamentníListy.cz* [online]. 2017 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profily/Ing-Martin-Kolovratnik-32354/clanek/Proc-se-lide-boji-islam-81244>
- AR-RAHMAN, Abd. *Klíč k pochopení islámu*. Cooperative office for call and guidance in Al-Batha, 2013.
- ABD AL-ÁTÍ, Hammudah. *Zaostřeno na islám*. Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4.
- Abu Iyad Amjad. *The Meaning of Islam. A Brief Explanation of the Most Important Principles and Teachings*. Hikmah Publication, 2017. ISBN 978-1640073807.
- R. ALI, Sayed. *Islám a křesťanství v Bibli*. Muslimská obec v Praze, 2017. ISBN 978-80-905731-4-7.
- OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islamofobie po česku*. 2018. Praha: Vyšehrad, 2018. ISBN 9788074299032.
- JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů*. Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.
- MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*. 2007. vyd. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9

Ostatní zdroje

- *Právo* [online]. 32. Borgis [cit. 2021-01-04]. ISSN 1211-2119. Dostupné z: www.pravo.cz
- *Periodik* [online]. 2001 [cit. 2021-01-04]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/>

Přílohy

1. příloha:

Příklady článků klasifikovaných jako ANO a článků klasifikovaných jako NE

ANO: 16.09.2015 – „Zaslechli jsme ve Sněmovně“

Tento článek obsahuje slovo „terorista“, viz níže, proto je v tabulce klasifikován jako „ANO“.

„BOHUSLAV SOBOTKA (ČSSD): Není vina této vlády, že jsme nenašli žádné připravené kapacity detenčních zařízení. Ty kapacity byly redukovány na 30 % v minulých letech. Není to chyba této vlády, že nejsou naplněny a nebyly naplněny stavy armády a stavy policie. Ty stavy byly redukovány v minulých letech. Minulé vlády si počínaly velmi bezstarostně, jako by se vlastně už nic špatného do budoucna nemělo stát.

* * * PAVEL BĚLOBRÁDEK (KDU-ČSL): Myslím, že není správné tady hovořit o tom, že máme dvě možnosti – demokracie a svoboda, nebo islám. Já tady nechci islamisty, nechci tady islámské teroristy. Chci pít pivo, chci jíst vepřové. Nechci, aby mně do toho někdo mluvil. Chci, aby byly na Vánoce na náměstích vánoční stromky. Ale to neznamená, že co muslim, to **terorista**, co muslim, tak nepřítel.

* * * TOMIO OKAMURA (SPD): Vyvráťme tu vaši vládní nekonečnou lež, že se jedná o uprchlíky před válkou. Nebo je snad v Řecku válka? Je v Turecku válka? Nikoliv. V okamžiku, že utíkají z Turecka a přes Řecko, jsou to čistí ekonomičtí imigranti a k těm necítím vůbec nic.

(Zaznamenaly naše zpravodajky.)¹⁵³

NE: 16.12.2015 – „Rijád stvořil sunnitskou koalici

Tento článek neobsahuje slovo „terorismus“ ani žádnou jeho jinou formu, je tedy v tabulce klasifikován jako „NE“.

„Vytvoření islámské koalice 34 zemí proti terorismu oznámila Saúdská Arábie, která bude stát v jejím čele a v metropoli Rijádu bude hostit operační středisko.

„Terorismus představuje vážné porušení lidské důstojnosti a práv, zejména práva na život a na bezpečnost,“ uvedlo prohlášení s tím, že „islám zakazuje korupci a ničení světa“ a že „proti terorismu by se mělo bojovat všemi prostředky“.

Zatím není známo, jaké bude mít koalice vojenské uspořádání a pravidla k zásahům v terénu.

¹⁵³Zaslechli jsme ve sněmovně. *Právo* [online]. 2015 [cit. 2021-4-26].

Nemíní se zaměřit jen na IS. Připojilo se k ní Turecko, jediná země NATO, a kromě Ománu i všechny země Zálivu včetně Bahrajnu, kde je velitelství 5. flotily USA. Účast potvrdily mj. také Pákistán, Egypt, Libye a Jemen, tedy další země, v nichž převažuje sunnitský směr islámu. Chybí v ní naopak Írán, bašta šíitského islámu, a převážně šíitský Irák. V koalici není ani většinově sunnitská Sýrie, protože s podporou Teheránu v ní vládou menšinová Asadovi alávité, což je odnož islámu hlásící se k šíitům.

Podíl arabských států včetně Rijádu na náletech proti IS v rámci koalice vedené USA se však během letoška vytratil, upozornila CNN. „Chtějí minimalizovat rizika,“ řekl Fawaz Gerges, expert na region. IS má totiž mnoho stoupenců ve všech arabských zemích, uvedl. „¹⁵⁴

¹⁵⁴Rijád stvořil sunnitskou koalici. *Právo* [online]. 2015 [cit. 2021-4-26].

SCHVÁLENO

**Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce**

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Tereza Bžochová

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2017

E-mail diplomantky/diplomanta:

79592021@fsv.cuni.cz

Studijní obor/forma studia:

Mediální studia/kombinované studium

Razítko podatelny:

Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd	
Došlo dne: 30-05-2019	-1-
Čj: 289	Příloh:
Přiděleno:	

Předpokládaný název práce v češtině:

Mediální obraz islámu v českých médiích v letech 2015 až 2019

Předpokládaný název práce v angličtině:

Media image of islam in the Czech press in the years from 2015 to 2019

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):
(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2019/2020

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Ve své bakalářské práci budu zkoumat vývoj mediálního obrazu islámu od roku 2015 v nejdůležitějších českých tištěných médiích. Předmětem výzkumu budou tištěné deníky Mladá fronta dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny a Právo. Zkoumat budu zejména měnící se postoj českého tisku k islámu v závislosti na událostech ve světě, které byly s islámem spojené. Dále budu zkoumat objektivitu, či předpojatost daných titulů. Cílem bakalářské práce bude zjistit v jaké míře tyto události ovlivnily postoj daných deníků k islámu jako takovému a zda se jim podařilo udržet si svou objektivitu.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Práce bude členěna na teoretickou a praktickou část.

Obsah

Úvod – představení tématu, předmět výzkumu

- 1) **Dějiny islámu** – První část bakalářské práce bude věnována stručnému výkladu dějin islámu ve vztahu k evropské kultuře a civilizaci.
- 2) **Islám** – Druhá část bakalářské práce bude představením náboženství jako takového ve vztahu ke křesťanství.
- 3) **Zlomové události související s islámem z hlediska tisku** – Výčet a stručný popis nejdůležitějších událostí, které nějakým způsobem formovaly mediální obraz islámu od roku 2015.
- 4) **Mediální obraz** – Mediální obraz islámu v českém tisku od roku 2015 v návaznosti na kapitulu o zlomových událostech, které formovaly jeho mediální obraz.

Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Tištěné deníky: Mladá fronta dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny, Právo

Zkoumané období : 1.1.2015 – 31.12.2019

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Deskripce a analýza tištěných médií

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora, ed. *Slovník žurnalistiky: Výklad pojmů a teorie oboru*. 2. vydání. Praha: Karolinum, 2017, 302 s. ISBN 9788024637525.

- Slovník obsahuje pojmy z oblasti tisku, rozhlasu a televize, obohacené o zajímavé příklady z praxe, citáty, ale také obrazový doprovod, který dává textu další rozměr.

MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004, s. 103. ISBN 80-7178-840-6.

- Autor probírá základní sociologická témata, která mají vztah k žurnalistice. Zabývá se hlavními vývojovými tendencemi oboru a pozitivní i negativní mocí, kterou žurnalistika může mít ve vztahu k vývoji mezinárodních vztahů, vnitřní politice států, hospodářství země i soukromému životu politiků a mediálně zajímavých osobností

MCQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.

- Autor se v úvahách o žurnalistice vrací zpět do minulosti a upozorňuje na společenský a politický kontext jejího vývoje a její význam pro fungování demokracie.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., ISBN 978-80-247-3568-9.

- Publikace uvádí čtenáře do metodologie a empirického výzkumu sociálních věd, provádí jej jeho jednotlivými etapami a poskytuje vodítka pro případnou samostatnou vědeckou práci v oblasti výzkumu médií.

HAMMUDAH 'ABD AL-'ÁTÍ. *Zaostřeno na islám*. Islámská nadace v Praze, 2010. ISBN 978-80-904373-6-4

- Představení základů islámského náboženství.

SAZED R. ALI. *Islám a křesťanství v Bibli*. Muslimská obec v Praze, 2017. ISBN 978-80-905731-4-7

- Historie souběžného vývoje islámu a křesťanství a vztah mezi nimi.

ABDUL-AZIZ BIN ABDULLAH BIN BAZ. *Explanation of Important Lessons (For Every Muslim)*. Dar-us-Salam for Publishing and Distribution, 2003. ISBN-10: 9960892077, ISBN-13: 978-9960892078

- Detailní vysvětlení islámského učení.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Datum / Podpis studenta/ky

30.5.2019

)
.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

doc. Ph.D. JAN HALADA, CSc.
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

30.5.2017
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.